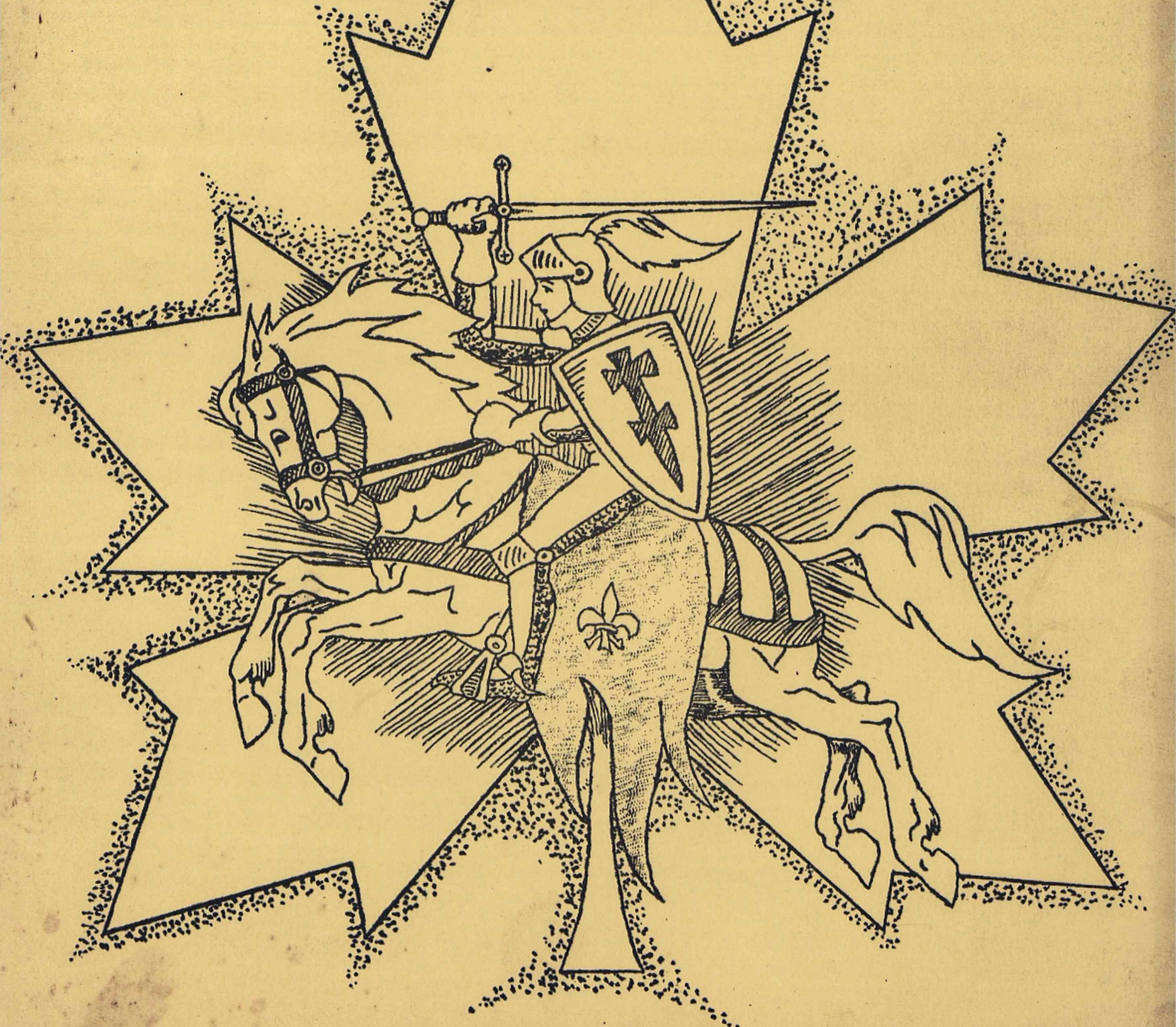

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

N E P R I K L A U S O M A L I E T U V A
(I N D E P E N D E N T L I T H U A N I A)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo Žurnalas

Nr. 14 Montreal, balandis, 1943 metų Tomas II

Už Išlaisvinimą Lietuvos!

For Liberation of Lithuania!

Už Ištikimybę Kanadai!

For Loyalty to Canada!

Už Santarvės Pergalę!

For the Victory of the Allies!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montréal

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$1.00

Canada \$1.00

Užsieny \$1.50

Other Countries \$1.50

Redakcijos ir Administracijos

Antrašas:

2588 Bercy Street
Montreal, Quebec,
Canada.

Vyr. Redaktorius Marija Aukštaitė

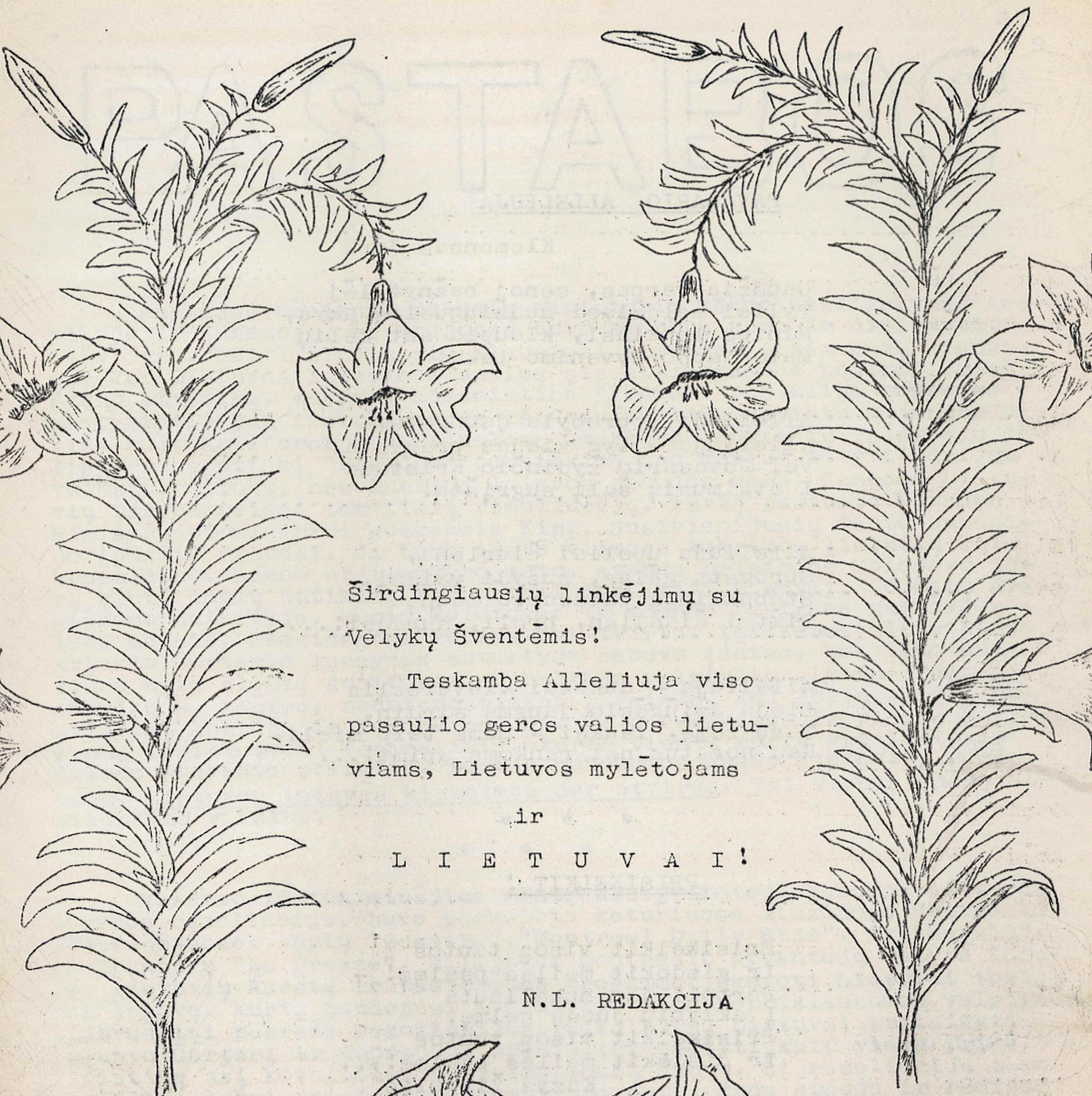
Redaktorius Algirdas Navikevičius

Red. Padėjėjas Jonas Yla

* * *

T U R I N Y S

	pls.
Pastabos	3
Genė Veršelytė Drąsiai Lietuvi!	5
B. Buračas Mūsų Gražieji Margučiai	6
Vincentas Budrikas Karas	9
J. Aistis Platanai.....	13
A. Rytmetytė Magdūtė	14
Lietuvis Motina Mūs!	17
Elegijus Uosis Iš Seno Dienoraščio	18
Genys Toronto Dienos	23
O. V-nė Moterų Kertelė	25
Marija Aukštaitė Ko Iš Manęs Reikalauja	26
Paulina Baltakytė Laiškas	28
J. Aistis Juoda Melancholija	29
Omnia Vincit Amor Pavasarių pavasaris	30
Arėjas Vitkauskas Posmelis	33
Vytautas Širvydas Už Sienos	34
Petrutė Montrealo Krislai	36
M. Arlauskaitė Raudonojo Kryžiaus Vakariene ..	42
Marija Aukštaitė Laiškas Į Visuomenę	45
..... Vien Tik Vyrams	47

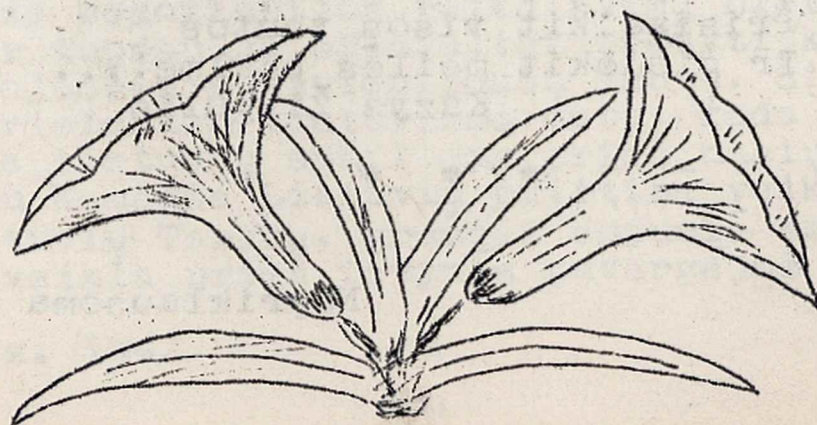
Širdingiausių linkėjimų su
Velykų Šventėmis!

Teskamba Alleliuja viso
pasaulio geros valios lietu-
viams, Lietuvos mylėtojams

ir

L I E T U V A I !

N. L. REDAKCIJA

PAVASARIO ALLELIUJA

Klemensas Jūra

Gaudžia varpas, senoj bažnytėlėj
Tyliai meldziasi nudziugusios akys,
Minios lenkiasi, klaupia ant kelių
Mato Naujo Gyvenimo taką!

Alleliuja - prabyła jaunystė,
Alleliuja - lyg žiedas pražysta.
Vėl Pavasario žydinčio Kristaus
Į atgimusia šalį sugrįšta!

Alleliuja upeliai čiurlena,
Sprogsta gelės, sužydi veidai.
Stebuklingą pavasario manną
Tiktai šiandien, broli, suradai!...

Alleliuja - aukštai vieversėlis
Lieja džiūgesio jausmą širdin,
Tevų žeme, laukai - mums taip mieli,
Kad noretų net rankoms apimt!...

* * *

PRISI KELKIT !

Prisikelkit visos tautos
Ir giedokit meilės psalmę! -
Pertoli jau nukeliauta
Į aklybių juodą gelmę.
Prisikelkit visos tautos
Ir giedokit meilės psalmę!...
Kazys Žirgulis

* * *

Nepriklausoma Lietuva

PASTABOS

Anglijos užsienio reikalų ministerio Edeno atsilankymas Amerikoje ir Kanadoje, be abejonės buvo svarbus karo ir diplomatijos atžvilgiu, bet lietuviai vis klausiasi širdžiai artimesnių klausimų: kur Lietuvos laisvės klausimą šis atsilankymas paliko? Prieš Edeno atvykimą, Maskvos komunistinė "Prawda" pasauliui paskelbė savo mintį, būk Lietuva tokia pat neatidaloma Sovietų Sąjungos dalis, kaip Kalifornija neatidaloma Amerikos Jungtinių Valstybių dalis. Prieš šitokią "Prawdos" pareiškimą (su kuriuo matyti Rusijos valdžia sutinka, nes Rusijoje laisvos spaudos nėra) Kanados Lietuvių Taryba priėmė tam tikrą rezoliuciją, kurią pasiuntė Kanados Ministrų pirmininkui Mackenzie King, Susivienijusių Tautų ambasadoms ir spaudai. Ji buvo idėta visuose Amerikos lietuvių laikraščiuose. Edeno atsilankymo metu, spauda prisiminė Molotovo norą gauti anglų sutikimą pripažinti Pabaltijį Maskvai, 20 metų draugiskumo sutartyje, kurią Molotovas ir Edenas pasirašė gegužyje, 1942 metais. Prezidentui Roosveltui tvirtai išsikisus, šis atviras Atlanto Čarterio laužymas sutartyje nebuvo idėtas, bet liko nužiūrų apie slaptą susitarimą Pabaltijo valstybių likimu. Edenas Amerikoje, tačiau, nedviprasmiškai pareiškė, kad jokių slaptų susitarimų Anglija ir Rusija neturi. Tą pareiškimą jis padarė Marylando legislaturai (seimeliui), kurio vienas narys yra lietuvių kilmės Amerikos pilietis, poetas advokatas Nadas Rastenis. Tokiu būdu, Lietuvos laisvės klausimas dar atviras. Tai vienas Edeno atsilankymo vaisius.

* * *

Vasario 16-tos minėjime Montreale priimtoji Kanados Lietuvių Tarybos rezoliucija, buvo paskelbta keturiuose didžiuose Montrealo dienraščiuose: anglų "Gazette", "Montreal Daily Star", ir "Herald". Ir prancūzų "La Presse". Milijonas Montrealo gyventojų patyrė Kanados lietuvių karštą ir pasiryžusį troškimą iškovoti Lietuvai tokią pat laisvę, kurią naudoja Kanada ir kitos nepriklausomos valstybės. Laikraščiai pabrėžė rezoliucijos reikalavimą Lietuvai pritaikyti Atlanto Čarterį ir tuojau ją oficialiai įrašyti kaip vieną prieš fašistinę sąjį kovojančių Susivienijusių Tautų. Ši rezoliucija tapo paskelbta labai prielankiu lietuviams metu, kada spauda ir radijas skelbė žinias apie lietuvių sukilimus prieš nacių ziaurumus ir vagystes. Tokiu būdu Kanados Lietuvių politinė veikla, kuriai vadovauja Kanados Lietuvių Taryba, gražiai supuolė su mūsų brolių Lietuvoje ginkluota veikla prieš Tėvynės pavergejus ir plesikus.

Montreal, balandis, 1943.

Darba dirbant, šnekėti, paprastai mažai šnekama. Darbo žmogus, tai tylos žmogus. Poetas Julius Janonis gerai darbininko kalvio lūpomis sako: "Pasitrauk, nekliudyk, juk matai, kad kalu!" Deja, yra tokių, kurie nepasitraukia, bet sneka ir plepsi. Tokiu būdu, Lietuvos laisvės ir Susivienijusių Tautų pergalės darba dirbanciai Kanados Lietuvių Tarybai, dažnai ne tik kliudyti bandoma, bet dar ji apipilama kalbomis, snektomis, net plepalais.

Kas yra Kanados Lietuvių Taryba? Tai Kanados lietuvių organizacijų seimo 1941 metais sukurtas politinis ir visuomeninis kunas, trimis kilniais tikslais rūpintis: 1) auklėti demokratinę Kanadai ištikimybę, 2) dirbti už Susivienijusių Tautų pergalę, ir 3) rūpintis sugrąžinti pasmaugtą Lietuvos laisvę. Tai kilniausi Kanadoje gyvenančių vienuolikos tūkstančių lietuvių vyrų ir moterų gyvenimo tikslai! Taryba paskirta tuos tikslus reikšti per savo organą "Nepriklausomą Lietuvą" ir juos gyvenime kunyti.

Bet, štai, girdime, iš priešų, būk Taryba "fašistinė"! Pirmiausia pasižiūrėkime kokie priešai taip plepa. Truputį patyrinę, pastebime, kad tie priešai gyvena visai skirtingais nuo Tarybos ir Kanados lietuvių idealais. Kanados lietuviai gerbia demokratiją, nori nugaleti fašistinę asį, ir sugrąžinti Lietuvai politinę laisvę. Na, o plepikai priešai, tik vienu idealu gyvena: pasivergti bolševikų diktaturai ir jai ištikimai tarnauti. Šis idealas jokių būdu nesuderinamas su demokratybes ir laisvės idealais. Laisvas žmogus niekada netrokš būti vergas; demokratas niekada nerems diktatūros.

Pas mus dar neišsiauklėjęs paprotys su savo žodžiu rimtai skaitytis. Brolis lietuvis kai kada drebs žodį, visai neatsisvelgdamas, ar jis tinka, ar ne. Tokiu būdu, ir Tarybos "fašistinis" išeina, nei du - nei vienas. Fašizmas, kaip visi žino tie, kurie su modernine istorija susipažinę, - yra Italijos politinis produktas. Jam giminingas vokiečių nacizmas, ir, kai kuriais atžvilgiais, rusų komunizmas (ar stalinižmas). Bet Kanados lietuvių seime, kuris Kanados Lietuvių Tarybą ikūrė, nebuvo nei vieno italo, nei vokiečio, nei vieno ruso! Tai kokių gi pagrindų Tarybai galima "fašizmą" pristesti? Aišku, tik plepalo būdu, kada su savo žodžiais rimtai nesiskaitoma.

Bet, pasaulį valdo ne plepalai, tik rimtas darbas, rimti žodžiai. Šuns balsas - dangun neina.

* *** *

Gerai geri žodžiai, bet yra kas nors geresnio už žodžius, tas yra neištengiama isaiskinti žodžiais: tai yra dvasia aukščiausias seimininkas mūsų veiksmų. Veiksmus, galimą suprasti

iš dvasios atstovavimo. Kai mes darome gera, mažai mes pastebim, bet kai suklumpam ant blogo - sąžinė visuomet pasako.

Goethe.

Nepriklausoma Lietuva

Su šiuo "Nepriklausomos Lietuvos" numeriu, išeina į platesnę visuomeninio darbo dirvą Marijos Aukštaitės sunus Algirdas Navickčius, kuris yra Tarybos išrinktas kaip redaktorius pagalbininkas ir piešejas.

Algirdas, yra jaunas studentas studijuojas pedagogiją, taipgi eina Kanados karininkų kursus C.O.T.C. Montrealo universitete.

Atliekamas valandas pašvenčia "Nepriklausomai Lietuvai", ir gilina si literatūrą. Antri metai, jis paįvairina "Nepriklausomą Lietuvą" savo braižiniais.

Sveikiname jauną jėgą išengiančią į visuomeninį darbą, kur teks gerti ne tik malonų elėksyrą, bet dažnai teks išgerti ir karčių nusivylimų taurę.

Tad, linkime ištvermės, energijos ir nepalūžimo.

* * *

DRASIAI, LIETUVI!

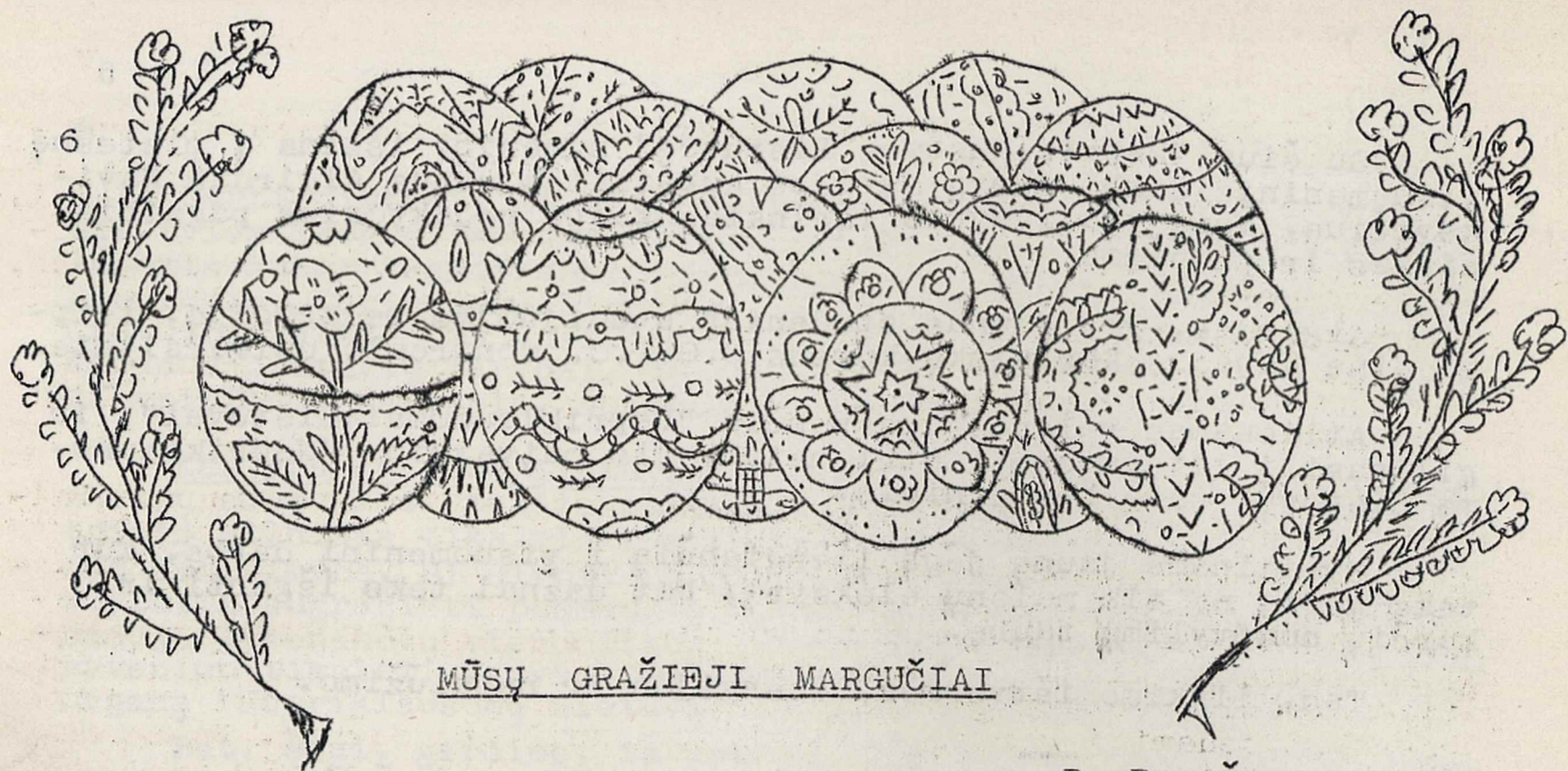
Antai, pažvelgk!
Kokia didinga mūsų žemė,
Krauju didvyrių apslakstyta!
Nusvito saulė nuo pat ryto,
Ir vėl pasaulis mus išvydo.

Drasiai, lietuvi!
Pakelk, akis lig pat dangaus viršūnės!
Teplaka širdys mums karšciau,
Juk mes tevynę savo mylim.
Neparduosim anei užu ką nepaliksim.
Jos labui
Dar turim daug nuart arimų.

Didžiulius mūrus išstatysim -
Visus dirvonus nuplušysim -
Tai kas, kad mes tauta mažytė.
Mes esam darbštūs, energingi -
Mes savo kraštą mylim.

Genė V-tė.

Montreal, balandis, 1943.

MŪSŲ GRAŽIEJI MARGUČIAI

B. Buračas

Daugelio tautų papročiuose kiaušinis yra gyvybės ženklas. Lietuvių papročiuose kiaušinis taipgi dažnai vartojamas, ypač pavasario švenčių apeigose, kaip: Velykose, Jurginėse, Sekminėse, gyvulius į ganyklą išleidžiant, javų sėją pradedant ir kt.

Kiaušinių dažymo paprotys yra gana senas, tačiau kurioje šalyje ir kuomet pradėta kiaušiniai dažyti, nėra žinoma. Jau senovės egiptiečiai, sirijiečiai ir persai savo švenčių apeigose vartodavę įvairiai dažytus ir išrašinėtus kiaušinius.

Tryliktame šimtmetyje jau Europoje kiaušinių marginimo paprotys buvo. Kada Lietuvoje kiaušiniai pradėta dažyti ir raštuotai marginti, tuo tarpu dar neįsaiskinta, tačiau M. Mažvydas, Daukša ir kiti lietuvių margintus kiaušinius mini jau šešioliktojo šimtmetyje. Iš kur į Lietuvą atėjo šis paprotys - nežinoma, tiksliai spėjama, jog iš slavų, nes slavai kiaušinius tebemargina įvairiais raštais dar ir dabar. Bet mūsų margučių raštų ženklai grynai lietuviški.

Lietuvis yra didelis dailės mėgėjas, todėl stengiasi kaip išmanydamas puosti netik ūkio apyvokos reikmenis, parėdnius, bet ir valgius, pvz., pyragus, kiaušinius ir kt. Velykiniams kiaušiniams pagražinti darbo ir laiko nesigailima. Kartais taip gražiai nudažoma ir išrašoma velykiniai margučiai, kaip kokios brangenybės. Dėl to ne kartą išgirstame tokį pasakymą: "Gražiai išmarginsi velykačius, tai Velykose visi ir liks alkani!" Ir tikrai, po Velykų dar ilgai matyti užsilikusiu gražesnių margučių. Kiti patenka net į muziejus, o dabar miestuose yra nemaza megejų rinkti gražesniųjų margučių rinkinius.

Seniau, gal ir dabar Lietuvoje margučiai dailiai puošiami

Nepriklausoma Lietuva

dar ir dėl to, kad yra paprotys velykaičius nešti į bažnyčią šventinti. Kiekviena seimininkė noredavo pasirodyti savo nagingumu, dėl to kartais būdavo smarkiai lenktyniuojama. Nykstant šiam papročiui, gerokai nuskurdo ir margučių daile. Antroji margučių puošimo priezastis tai ta, kad margutis Velykose yra ne tik valgiui naudojamas, bet ir ypatingoms dovanoms, kaip: krikstavaikiams, lalauninkams, piemenims, vaikams ir giminėms apdovanoti. Kad ir maža dovanėlė, jeigu ji graži, dziugina kiekvieną. Todėl ir dovanojamieji margučiai būdavo kuograziausiai nudažomi ir ismarginami įvairiarasčiais marginiais.

Lietuvos krašte daugiausia yra paplitę trys margučių marginimo būdai: rasytinis, skutinėtinis ir tepliotinis. Rasytinių būdu margučių rastai padaromi išrasant tirpintu vasku, parafinu, taukais arba net ir misriai. Vasku rasoma ant balto nedazyto kiaušinio kevalo. Rasoma karstai istirpintu vasku, naudojant tam tikrą vamzdelį, spilkutę su didele galvute ir kitas panasias priemones. Išrasinėti kiaušiniai dedami į saltus dažus ir juose laikomi iki nusidazymo. Paskui dedami į karštą vandenį, kad nutirptų vaskas. Vasku dazytus kiaušinius seniau dažydavo juodai tam tikru naminiu būdu. Už trejeto savačių prieš Velykas puodan sumerkama seni gelžgaliai su alksnių luobomis. Kai pasidaro tamsus skystimas, tada į jį sudedama vasku išrasytus kiaušinius ir taip palaiko dieną kitą. Kada kiaušinius dažai "nukanda", kiaušiniai išimami ir verdami svalgūnų laišku nuovirose, kad nuo jų nutirptų vaskas. Tokiu būdu kiaušiniai nusidazo gražiai juodai ir neblunka. Šis būdas seniau buvo žinomas visoje Lietuvoje, o paskutiniaisiais laikais Žemaičiuose, Dzūkose ir Rytų Aukštačiuose.

Skutinėtiniu būdu marginamieji margučiai pirma nudažoma viena kokia nors spalva. Paskui kieto plieno aštriu peilio galeliu išbraižomi kiaušinio kevalė įvairūs marginiai, nuskutant nuo kevalo dažus. Tokiu būdu gaunamas dviejų spalvų rastas - baltas ir toks, kokia spalva nudažytas kiaušinio kevalas. Skutinėtinis būdas labiausiai paplitęs visoje Užnemunėje iki pat Nemuno ir iš dalies Pietų Žemaičiuose. Gražiausia skutinėja Marijampolietės kapsės.

Tepliotiniu būdu marginami kiaušiniai pirma nudažomi viena kuria nors šviesesne spalva, o paskui teptuku ar plunksnele, pamirkytu į dažus, istepliojami pageidaujamaiais pagražinimais. Tokiu būdu lengva gauti daugiaspalvius rastus. Todėl tepliotiniai margučiai pasizymi dideliu spalvingumu. Tepliotinis marginimo būdas yra vėlesnių laikų, tačiau jis paplitęs veik visoje Lietuvoje.

Dar keli žodžiai apie margučių rastus. Daugelis lietuviškų margučių rastų nieko bendro neturi su tikybiniais ar bažnytiniais ženklais, bet yra gryna lietuvių sodiečio dvasios kūryba, paimta iš savojo gyvenimo aplinkos, savaip atvaizduota ir stilynta. LIETUVIŠKŲ MARGUČIŲ DAILĖ YRA GRYNAI SAVĄ IR LIETUVIŠKĄ. Senosios mūsų sodžiaus dailininkės nepažino kitų krastų dailės, nelanke svetimų mokyklų,

Montreal, balandis, 1943.

nesinaudojo svetima spauda, todėl jų dailėje svetimos įtakos yra kuomžiausia.

Mūsų margučiuose pasireiškia labai didelis sodžiaus dailininko dailės žinojimas ir gabumas, o ypač turint galvoje, kad daugumas sodiečių buvo berašciai ar mažai raštingi. Vis dėlto sodžiaus dailininkas sugebėjo margučiuose įdėti visą savo sielą. Ir nuostabu, kad jis mokėjo piesiniuose gamtą perduoti gražiai stilyntą, o ne sausai natūralistinę ir primityvią. Tačiau taip visa vykusiai stilynta, kad suprantama ir bemokslui žmogui, nors piesinių formos gana sudėtingos. Margučių raštai, geometrines kilmes, nėra jau tokie paprasti, todėl sodžiaus dailininkui jie nėra lengvi. Čia dailininkas dažnai susiduria ir su išskaiciavimu, kad viskas išeitų simetriska ir dailu. Daug sunkumų turima ir su medžiaga, kurioje jis priverstas savo uždavinį atlikti, o kiausinis šiam reikalui nėra gera medžiaga.

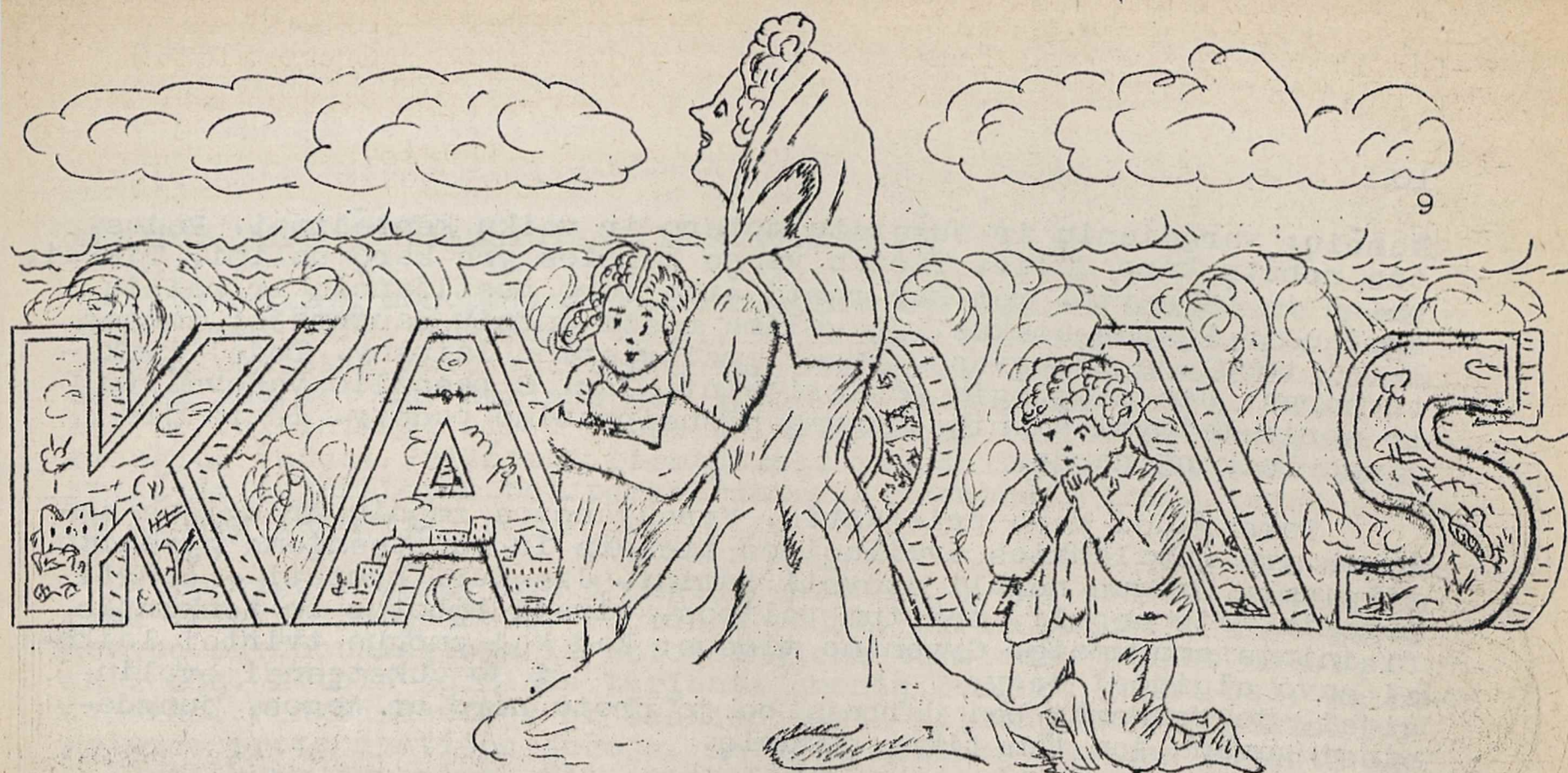
Kaimo aplinkybėse dar sunkiau yra su dažais. Seniau kaimas fabrikinų dažų veik nevartojo. Visus reikalingus dažus mokėjo patys pasigaminti iš savo aplinkoje randamų augalų ir kitų medžiagų, kurių labai nedaug teturėjo, o jeigu ir buvo, tai nežinojimas būdo, kaip iš jų pasigamina kokius dažus, trukdė jais pasinaudoti.

Spalvos margučių mene, yra antraeilis dalykas. Didžiausia margučių vertybė yra jų raštai, kurie parodo didelį sodžiaus dailės tobulumą. Nepaprastas margučių raštų įvairumas stebina daugelį dailės megejų. Margučių raštuose niekur nepastebėsi lygiai tokių pat pasikartojimų net ir didžiausiame rinkinyje. O tai rodo didelį mūsų kurybingumą ir dvasios turtingumą. Laki sodiečio fantazija margučiuose sukūrė nuostabiai gražių marginių raštų.

Sodžiaus dailininkas viską puošia su dideliu atsidėjimu ir meile. Jis daro vien savo širdies malonumui, stengdamasis sukurti ką nors gražų. Taigi reikia stebėtis nepaprasta žmogaus kantrybe įdėti tiek darbo į tokį nepatvarų daiktą, kaip Velykų margutis, kuris puošiamas garšiam suvalgymui, nes retai kuris margutis esti ilgiau išlaikomas ar parodose rodomas.

Sodžiaus dailininkas margučių raštams medžiagą ėmė iš savo aplinkos viską, kaip išmąnydamas stilyno ir derino. Margučiuose daugiausia vyrauja augaliniai ornamentai. Neretai pasitaiko stilyntos širdys, saulės, žvaigždės, kryžiai, ratukai, lankučiai ir kt. Paukščiai, gyvuliai, žmonės ir kitos būtybės pasitaiko gana retai. Kai kurie margučių raštai turi net ypatingus savo pavadinimus, kaip: suktukas, vingiukai, riestinis, dantukai, sparniukai, bačkutė, reketukas, vainikai, ruožiukai, kilputės, lankiukai, akutės, snapiukai, stulpiukai, spinduliukai, švilpukai, geveliai ir kitoki.

* * *

Iškylus pasauly karui, padidėjo kritikų darbas. Jie plačiai kritikuoja karo baisenybes. Jie yra tikrai pasiryžę nurodyti kaltąją tautą. Jie mėgina specifiskai destyti, kaip karo būtų galima vengti. Ir šitaip tarpusavy riejasi. Tokie kritikai bendrai mano, kad kas atsisako išklaudyti kitų žmonių reikalavimus, tas yra klaidingas ir net dažnai zalingas. O sutikimas patenkinti tuos reikalavimus išvengtų karo. Neutralės tautos bendrai plečia savo simpatijas ta kryptimi, kuri, jų manymu, yra palankiausia joms pačioms pletoti tuos lygaus pobūdžio interesus, kaip ir tuos, kurie įvykdė dabartinį karą.

Karas savy nėra apgailėtinas. Suteikdamas kai kurias sąlygas, karas seka kaip natūralinė pasekmė. Karas yra gamtos vaistas pašalinti nepalankias sąlygas – sąlygas, kurios susikristalizavo ir virto despotinės aukštesniojo "As" įtakai. Nelaimei, kad žmogus nepažengė už tų socialių sąlygų, kurios padarė karą reikalingu. Betgi žmogus, didumoje, dar tebėra gyvulys. Jis dar tebėra didelės natūralinės kovos kareivis, kurs kariauja dėl kūno gyvenimo ir kūniškų pasitenkinimų. Kol žmogus bus įkalintas šiame veiksmo stovy, tol tęsis karas, ir tik didžiausios kančios tegalės kreipti jo dėmesį prie aukštesnių daiktų.

Joks žmogus, nei žmonių grupė nėra visiškai atsakingi už karą. Atsakomybė priklauso nuo viso socialaus padarinio. Žmogus yra savanaudis.

Jis nori gyventi ir klestėti savo kaimyno lešomis. Jis nori naudotis visų svetimsalių pelnu ir eksploatuoti jų turtus savo paties tikslams. Jam mazatėrupi jo bendrų piliečių gerovė.

Kol žmogus elgsis nuo šios pažvalgos, tol tęsis karai.

Kariavimo lauke įvyksta daugis nereikalingų baisenybių ir

kančių: vargdienių ir sužeistų moterų ir vaikų kentėjimai. Rodos, tas nebūtų karo dalis. Tačiau visos kancios yra karo dalimi. Tikrai, baisu ir pamanyti! Bet kur rasti šią karą pustinčią ir baisią skriaudą? Faktas aiškus. Ją galima rasti žmonių daugumoje: žmonės lėtai tobulėja ir gyvena žemame apsišvietimo laipsny. Todėl įvyksta karas. Jie nepajegia pasipriešinti jam. O pasaulio vadovai to ir nori: laikyti žmonių daugumą nesusipratimo padėty. Iš to jie gauna laikiną naudą.

Tame gludi karo priežastis. Vyraujančios žmonių draugijos sąlygos yra nepalankios evoliucijos tiesoms ir aukštesniems gyvenimo tikslams. Žmogus negali stovėti ramiai. Jis turi krutėti - žengti priekin. Jis negali, tarytum polipas, virsti ribotas ir tenkintis fizininiais smagumais. Gyvenimo tiesos: kad kai žmogus tvirtai laikosi savo elgimosi begy, jo aukštesnei evoliucijai, jo veiksmai bei darbai, be jo proto noro ar jėgos, jungdamiesi gamina jam tam tikrą gyduolę.

Atidus žmonių sociologijos stebėtojas visai nesistebi iš karo. Pirma, yra beveik universaliai teisinga, kad kiekvienas žmogus yra pirma pats sau; ir mano turis teises visam fiziniam turtui ir savo kūno patenkinimui - visam, ką jis galėtų išigyti. Šita pažvalga yra labai išiviespatavusi, jog negalima žmogų kaltinti už tai. Į ją žiūrima kaip į dalykų begį.

Antra, jis yra savo šeimos globėjas pirm kitų šeimų. Trečia, jis yra dalimi savo šalies globėjas ir saugotojas nuo kitų šalių užpuolimo; ir paskiausiai - savo valstybės sargybinis.

Ir žmogus žiūri neprietelingomis akimis į komercinę užsienio valdžių gerovę. Viso priežastis: visa socialė struktūra yra pamatuota individualiu savanaudiškumu.

Šis individualus savanaudiškumas plėtojasi į profesionalų ir socialų savanaudiškumą, organizacijos savinauda, politinę, komercinę ir tautinę savinauda. Visi jie turi tą patį siekimą: patenkinėti žmogaus "Aš". Tačiau kai kurie yra protingesni už kitus. Protiniausieji vartoja mažiau protingus kaip tarnus ir įrankius. Visi jie yra prieš žmones. O inteligentiškiausieji - schemingai vadovauja. Žmonių dauguma pasitenkina paviršutininiais išaiškinimais. Nominale profesija patenkina juos.

Vadovai pozuoja, kaip drąsūs čampionai - reformų ugdytojai, labdarų filantropai. Jie ypač labai mėgsta pagarsėjusios labdarės darbus, - darbus, kurie yra plačiai skelbiami pasauly. O tamsoji liaudis neprivalo tirti ar klausti, koku būdu tie filantropai įgyja pinigų ir turtų. Jie siūnia, kaip dovana, provizijomis prikrautą laivą užsienio tautų badaujantiems, kai simtai tūkstančių miršta nuo bado jų pačių šalį - nepastebimi. Ir laikraščiai

skelbia juos didžiausiais filantropais.

Provizijų monopolistai, amunicijos ir karinės medžiagos gamintojai nori karo. Valdžios vadai, kai kada, palankauja karui, kaip irankį pasiekti savo pačių godzius siekimus, arba nukreipia minios dėmesį nuo metodų, kuriais jie įgyja ir laiko savo galią. Oficialai ir valdininkai stovi viens už kitą ir už biznio ar prekybos vyriausius vadus. Priešingi pirmtakūnai yra laikomi, kaip aiškus ir griežtas autoritetas bet persveriančiai nuomonei, kurią teismas būtų linkęs išduoti.

To viso paseka, kad draugija dalinasi į dvi srovi: eksploatoarius ir eksploatuojamus. Protingi vadai, kurie paaukojo savo pirmenybę savanaudiškiems ir neteisingiems tikslams, padaro didelę skriaudą. Kitais žodžiais tariant, žmonių dauguma gauna tai, ką nusipelno. Penkiasdešimts ar sesiasdešimts milijonų žmonių giliai nugrimzdo proto apatijos jūroje, leidžia keliems simtams spręsti ir valdyti savo gyvenimą. Jie cina, kur yra siunčiami: atsistoja prieš patranką kaipo cielių sauti.

Kodėl?

Jie nežino priežasties. Jie klauso akiai. Tik karas, mirtis ir kentėjimas tepažadins juos. Jie yra lyg vaikas, kurs turi nusidėginti, kad sužinoti jog ugnis karsta. Yra daugis dalykų, kurių žmogus neįsmoks jokioj mokykloje, kaip tik fiziniame skausme. Tie inteligentiški bet ir schemingi vadai yra tamsiosios liaudies nesavaimus mokytojai. Ir tie vadai nenusipelno jokio kredito už savo mokymą. Jų tikslas savanaudiškas. Bet - jie išplėtojo kai kuriuos gabumus, už kuriuos gaus atlyginimo.

Didesnis žmonių skaičius bet kokios tautos yra palaidoję savo talentus. Žmonių dauguma yra pasyvė. Jie nesidomi daigtų priežastimis. Jie prisijungia prie kai kurios partijos ir pagaliau leidžia jos vadams vesti jų dalykus. Jie netiria kas padaryta, kas nuveikta. Jie klauso ir tiki ką vadas ar jo tarnas pasako. Jie mažai teskaito laikraščius, o jei ir skaito, tai tik savo partijos organą. Visus kitus laikraščius atmeta ir vadina neįtikimais. Jie realiai nebando sužinoti bent kiek apie valdžios principus ir tikslus. Savo partijos balsavimuose, jie meta savo kepures oran, reikalauja už savo kandidatus ir balsuoja už didžiausią savo kaimynystės klastadarį. Draugiškas pliaukšteležimas per pečius, mažai malone ar palankumas ir tam panašūs dalykai - laimi balsus. Balsuotojas po rinkimų taipgi nesirūpina sužinoti už kokių žmogų jis balsavęs - ir ką jis aktualiai nuveikė savo oficialiame urede.

Yra beveik negalima sudominti minia bet kuo interesingu, kas ūmai nepasiūlo fizinio atlyginimo. Liaudis elgiasi tarytum visas

Montreal, balandis, 1943.

universas būtų sukurtas ne kitam tikslui, kaip tik rėdyties, valgyti, gerti, ir vaikais daugėti... ir keletą metų geretis ir tenkinties kūno smagumais. Jiems viskas atrodo sukurta ne aukštesniam tikslui. Jie pataikauja savo vadų sugedusiems ir savanaudiskiems metodams; ir kiekvienas nori privilegijos naudoties tais pat metodais.

Kartą žmogui pakliuvus į šitą stovį yra sunku iš jo iškopti. Ir tik skausmas ir vargas teprikels jį iš letargijos ir privers mąstyti, susiprotėti. Iš tikrųjų, draugijos protingesnių vadų metodai pasiekė šitą padėjimą... ir be jų noro ar proto jėgos.

Žmogaus pažangą yra cheminis veiksmas. Skirtingi elementai jungiasi formuoti misinį, kuris skiriasi nuo tų elementų. Misinio suformavimas verčia naikinti tuos elementus. Šitaip buvo su kiekvienu žingsniu žmogaus begio pažangoje. Žmogus tiesioginiai nepasiekė pasekmes. Pasekmė įvyko kombinacija tų daiktų, kuriuos žmogus sukūrė.

Karas yra bakterijų naikintojas. Jis yra voties pratrūkimas. Jis valo ir šalina, nors netobulai, bet užtektinai, kai kurias kliūtis nuo žmogaus evoliucijos tako.

Šios pažvalgos nereiškia mažiau tikresnės užuojautos tiems, kurie kencia nuo karo rezultatų. Pasaulio užuojauta yra motinos užuojauta, kuri duoda savo kūdikiui kažką, kas nenaudingas jam, bet tik kad jis prašo. Šita užuojauta yra visų žmonių gerui, o ypačiai paskutiniam kenciančiųjų gerui. Yra svarbu, kad žmogus gerai išmokytų tą lekciją, kurią visi karai moko. Ta lekcija aiškina, kodėl tautos džiaugiasi netobulu ir bauriu gyvenimo siekimu.

Aukštesnės jėgos, kurios valdo visatą, ramiai žiūri į karo baisenybes, ir matomai be pasigailėjimo simptomo. Karas yra vien vaikai, kurie geria savo vaistus. Tai yra jų gerui.

Saulė taip skaidriai nušviečia karo lauką, kaip ir jautų lauką. Solidinė žemė yra sukurta iš gyvulio ir žmogaus gyvenimo liekanų - iš viso to, kas zuvo gyvenimo rungtynėse. Kada mes pažiūrime vien tik į karą, jis atrodo mums baises; bet, kai mes svarstome didelę pasaulio tragediją, karas virsta mums mazesnis įvykis.

Žemė turi savo sezonus, kad santykiauti su kiekvienu metų mėnesiu. Saulė irgi turi savo mėnesius virš dviejų tūkstančių metų... Dabar yra naujo mėnesio pradžia, - mėnesio, kurio joks žmogus dabar gyvenęs žemėje nepergyveno savo dabartinėje asmenybėje. Saulė neseniai pasiekė Akvarijų. Ką šis naujas sezonas atneš žemei, dar nežinoma bendriems žemės gyventojams. Karas gal but neismokins savo baisenybių lekcijos. Galbut, reikės pašalinti šių laikų sąlygas ir aplinkybes; galbut, seni kontinentai turės nugrimzti ir nauji iš-

PLATANAI

J. Aistis

Jau vėl liūdnam šlamėdami platanai
Prie mano lango, ims nusilapos...
Ir nerimas jau širdį vėl kutena,
Kad metų metai nuslenka taipos.

Nunuoginę, nudraskę buitį maną,
Lyg ant kokios kerštingos pasaipos,
Kad nei svajonių, kur dar rusena,
Neliktų nei mažiausios nuotrupos...

Tai reiškia vėl anapus gatvės, lange,
Matysiu moterį, ir truputį padanges
Numelusios, lyg žydintys linai...

Tai vėl širdis, nutolus nuo gimtinės
Virpės, tarytum lapas paskutinis
Už mano lango, uždaryto aklina...

Žiūriu kaip aras sužeistais sparnais
Netikras savimi aklo bedugnen
Ir slopinu širdy troškimų ugnį,
Sutyskancia bejegiais vandenais...

* * *

kilti iš vandenyno gilumos - at-
sipalaidavę nuo piktos minties
formų įtakos.

Žmogus negali spręsti žmo-
gaus gyvenimo sąlygomis. Gyveni-
mas yra realus. Jis yra amžinybei.
Evoliucijos tiesos turi būti pil-
domos. Jos sako: viskas saugu.

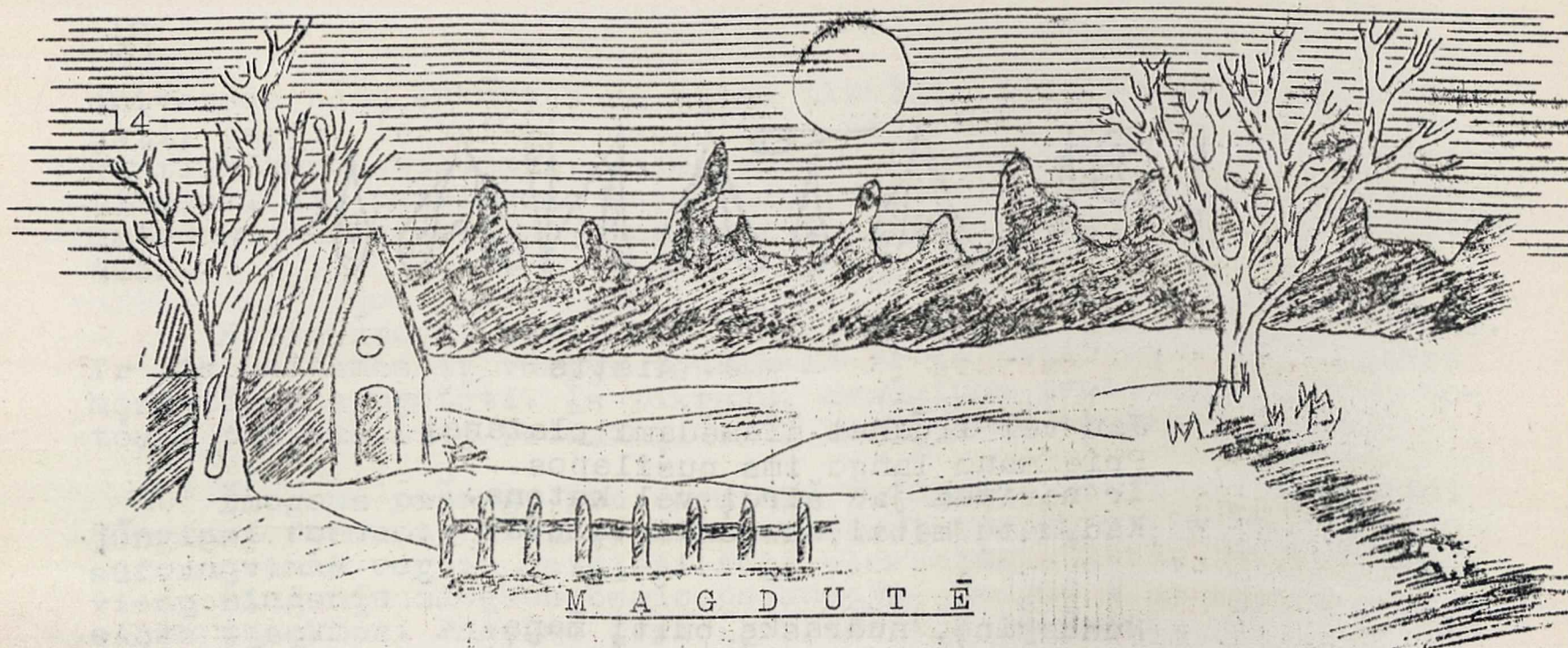
* * * * *

Žmonijos protas, galėtų bū-
ti gražiausių gėlių daržas;
jei jis būtų tikrų idejų so-
dininkas.

Mums reikia ne realizuoti
ideją, bet idealizuoti re-
alų.

VJB.

* * * * *

A. Rytmetytė

Mūsų miestelio didžiosios gatvės galę, dešinėje pusėje, stūksojo mažas namelis priklausantis Gerulių šeimai. Namelis buvo mažas, tik su dviem didesniais visuomet rūpestingai nuvalytais blizganciais kaip krištolas langais į pietus, kas sudarė dar didesnę ir labiau viliojanti patrauklumą bei masinimą, ir todėl kiekvienas praeivis einantis pro tą trobelę, – pažvelgdavo į jos vidų. Būdayo kiekvienam idomų pirmiausia pamatyti tų namų svariają ir darbščią kaip bitutę šeimininkę, kurios namelis nors ir buvo kuklus teturėdamas tik du langelių į pietus, o trečią mažytį į vakarų pusę. Pro tą mažąjį, galėjai matyti Kurklių kaimo žaliuojančius klonius, skaidriame upely nardančias antis besidžiaugiančias ankstyvam pavasary.

Visa trobelės aplinkuma, tvarka, ir rūpestingas švarus užlaidymas, teikė gražaus išpuošio ir tavrkingumo, buvo pavyzdžiu visos pielinkės gyventojams. Gal būt už tai šios kuklios trobelės šeimininkę kuri niekad niekam nieko blogo nebuvo padariusi, o pasizymejusi didžiausiu gerasirdiskumu – visi apylinkės gyventojai ją vadindavo tik Magdute, o ne tikrąja jos pavarde: Gerulienė.

Nors Magdutė būdama gana neturtinga, neturėdama net mažiausio darželio kuriame būtų galėjusi nors būtiniausių žmogaus maistui reikalingų daržovių pasisodinti, arba savo vienintelei ožkutei (kuri buvo visas jos turtas priskaičius prie namelio) priruošti maisto žiemai. Vasaros metu, ji savo ožkutę vedavo į Kurklių kaimo ganyklas, kur už mažą atlyginimą skerdžiui ūkininkai ją priimdavo.

Mano atminime, visą Magdutės gyvenimą – lydėjo vargas ir nedatekliai. Tik paš ūkininkus kruopščiai ir sunkiai dirbdama, gyveno ir iš vargo sypsojosi bent iš šalies žiūrint, taip atrode

Nepriklausoma Lietuva

nes Magdutė savo likimu niekados niekam nesiskūsdavo. Iš jos širdies rožos dvelkte dvelkė sielos ramumas, meilė ir paslauga artimui. Sužinojusi, kad jos kaimynus ištiko kokia nors netiketa nelaimė, - ji pirmoji skubė jiems į pagalbą su savo darbu, ir suraminiimu. Būdama pilna sveiko jūmorė ir nuosirdžios užuojautos kitiems, dažnai primindavo už save turtingesniems, kada šie skūsdavos to, ar kito daikto netekimu.

- Mielieji! - sakydavo ji - Kuo aš galiu pasiguosti Jums? Gal tik savo gyvenime būtiniausių dalykų trūkumais... Kada jūs tiek sielojatės dėl savųjų reikalų nepasisekimo, aš privalau tyleti.

Ryškiausia atsispindėdavo Magdutės pavyzdینگumas tarpe jos kaimynų, gal but dar ir dėl to, kad prieš pat jos gyvenamą namelį, tik kitoje gatvės puseje, - gyveno taip pat neturtinga Jaručių šeima; kurių namas jau buvo daug pranašesnis ir išstaingingesnis negu Gerulių. Kiek Gerulių namai pasižymėjo švara ir tvarkingumu, tiek Jaručių didžiausiu apsileidimu, betvarke ir nesvara; jis skyrėsi nuo visų kaimynų.

Pro Jaručių namo langus iš lauko pusės nieko negalėjai išžvelgti į vidų, nes stiklai gal buvo nevalyti niekad, lauko puseje, viskas aplinkui išmetyta, nei vienas daiktelis neturėjo savo vietos. Einančiam patamse į namo vidų, nevienam grėsdavo pavojus sprandą nusiisukti. O be to, jau ir taip nei viena kaimyne - nejaute malonumo aplankyti Jarutienę, kuri kaip sako lietuvių patarlė: iš degtuko priskaldydavo vežimą. Ji visuomet būdavo užimta kitų reikalais, kiekvieno ne tik artimų kaimynų o ir siaip parapijiečių nors ir nepazindama, bet kada tai vieną kitą žodį girdejusi, stropiai kiekvieno "sąžinę perkratydavo". Sužinojusi kokią nors naujieną, skubotai begdavo pas kaimynus, retas duris aplenkdama.

Gerulienė buvo visai kitokio būdo. Kartais perspėdavo Jarutienę: "nešikišk, kaimynėle, į kitų reikalus! Žiūrėk savo šeimos! Vyras siuvejas, gerai uždirba, geriau prižiūrėk vaikus; matai pati, kad nei siltų pietų neturi laiko šeimai pagaminti, nes praleidi visą laiką su kalbomis pas kaimynus.

Jarutienė atreždavo: - "Kas tau darbo su mano vaikais? Rūpinkis tu pati su savim, o aš darau - kas man patinka! Daugiau manęs neperspėdinek!

Šios dvi kaimynės niekada tarp savęs nesutiko. Nors Gerulienė niekada niekam nelinkėjo blogo, nelinkėjo to nei savo kaimynei Jarutienei, o tik nuosirdžiais savo patarimais norėjo jai padėti; kad ši atprastų nuo tų blogų įpročių, kenkiančių ne tik jos pačios šeimai, o ir visiems, nes su savo kalboms Jarutienė, jau buvo įgrisusi iki gyvo kaulo visai apylinkei.

Montreal, balandis, 1943.

Net mažų vaikų - neviliojo noras užėiti pas Jaručius, nors ten ir vienamečių mūsų žaidimo draugų buvo. Su nekantrumu laukdavome progos, kada mus tėvai pasiųs kokiu nors reikalu pas Magdūtę! Pasiųsti, galvatrukciais begdavome kalno paslaitemis ir pasiekę upe-lio vaga, stačiai jo krantais begdami atsidurdavome Gerulių trobelės jaukiam prieglobsty; iš kurios aplinkumos jausdavome lyg kokią stebuklingą malonumą sklindanti tarytum pasakiškų burtų užkerėti zengdavome į jos vidų, būdami tikri, kad vel isgirsime iš Magdutės įdomių pasakojimų apie sunkius baudžiavos laikus, o jos pasakojimai būdavo labai, labai įdomūs, būsūs ir šiurpus, kad mano broliukas būdamas gerokai vyresnis už mane - nekartą atsidusdavo klausdamas Magdutės:

Ar tie sunkūs ir žiaurūs baudžiavos laikai niekada nebegriš Lietuvon? Ar nebereiks tiek valstieciams kentėti ir drebėti prieš ponus kaip tuomet reikėjo?...

Su neapsakomu džiaugsmu laukdavome metinių švenčių, ypač Velykų! Kada sniegas jau juoduodavo pavasario saulutės atokaitoj, kada kalnuose ir kloniuose papuręs ledas tirpdavo saulės kaitinamas, tada džiaugdavomės, kad artėja Velykos.

Didįjį Penktadienį mamutė pridėjusi į pintinę Velykų lauktuvių, siųsdavo mus su broliuku nunesti įs Magdūtę. Tai būdavo laukiamiausia mūsų diena metuose, kada mes savo atsilankymu ją pradžiugindavome. Tada rodos lyg kokią didelį darbą jausdavomės atlikę, o Magdute dėkodama už dovanas džiaugsmo ašarą nusibraukdavo nuo išvargusio veido ir sakydavo:

- Kuom aš atsilyginsiu tiems geriems žmonėms, kurie manęs niekada neužmiršta?!

Ir šiandien, mes turim nevieną geraširdę Magdūtę, ir nevieną žmonių garbę draskančią Jarutienę. Bet, Velykų reikšminga šventė, teprikelia mus tik kilniems ir doriems darbams.

* * *

Žmogaus dvasią atsispidi švelnių minčių reiškime, ir stiprioje pasiryžimo akcijoje.

Chesterfield.

Mes tada pažengiame gyvenime, kada išmokstame valdyti savo palinkimus.

Froude.

Žmogus kaip kulka, juo ji švelnesne, tuo toliau nulekia.

Kas visokiose aplinkybėse būdamas stengiasi viską daryti kuogeriausiai, tas daro gerai, veikia prakilniai taip; kad nei angelai geriau nepadarytų.

Young

Gyvenimas tik trumpa diena; bet darbo diena. Veikimas kartais gali privesti prie blogo; bet neveikimas niekada neprives prie gero

Hannah More.

Nepriklausoma Lietuva

MOTINA MŪS!

Lietuvis

Lietuvos Nemunas puikiai plaukia,
Daug jis prie savęs upių saukia.
Pievoms, girioms jų krantai -
Apdabinti yr gražiai!
Graži salis Lietuvos,
Lietuva tai laisva bus!

Didi laukai yr turtingi;
Žmonės tvirti - dirbt netingi;
Grazūs dera ten javai,
Nes ten yr geri laukai.
Graži žemė amžiais bus...
Lietuva mus - laisva bus!

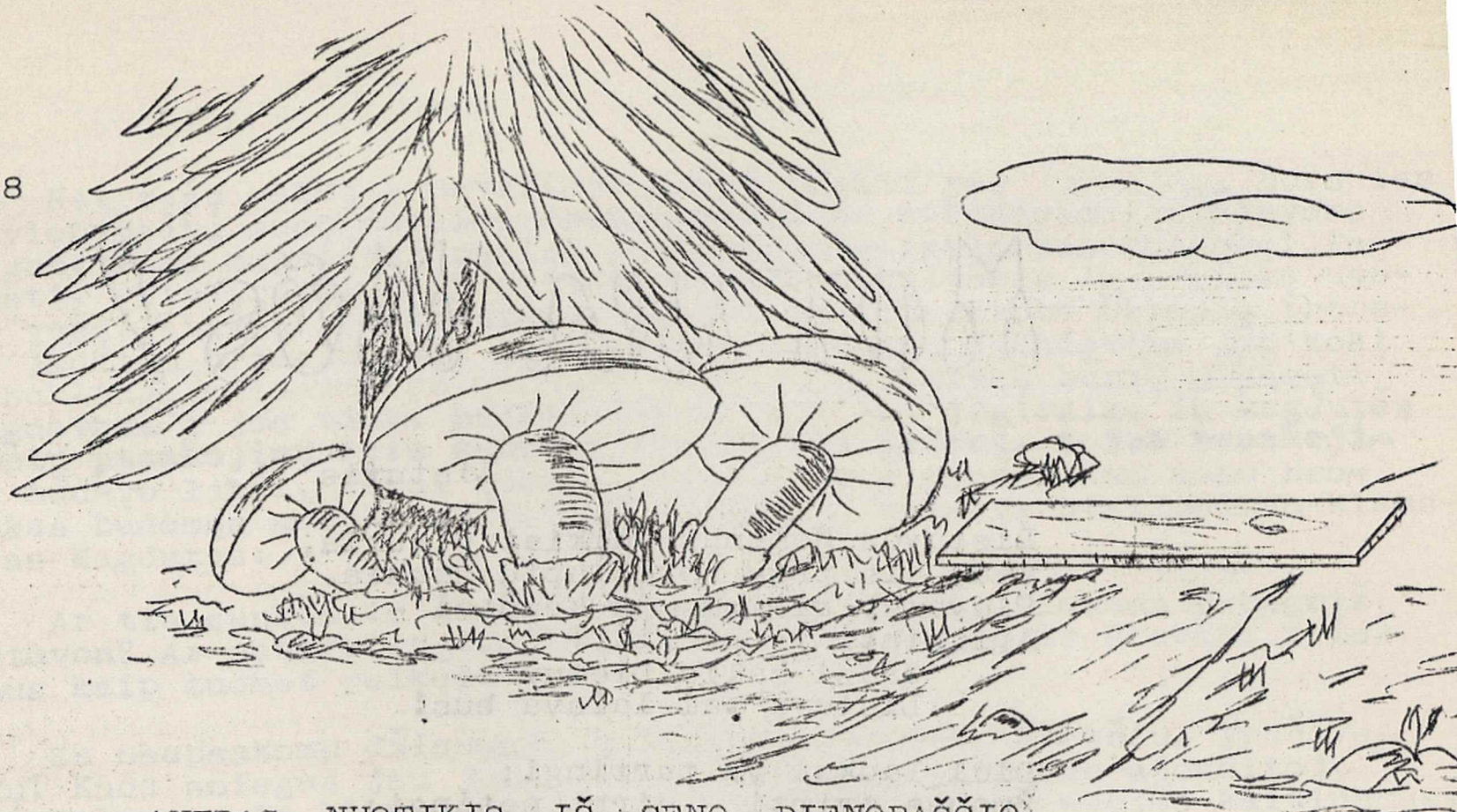
Paukščiai čiulba puikiai žalioj girioj,
Žolynai dabina Lietuvos laukus.
Žydi darželiuos geles, pinavijos
Ir daržovių nemazai bus!
Graži gamta Lietuvos,
Lietuva tai kraštas mūsų!

Kalba girdim čia gražiausią,
Is visu kalbų seniausią;
Puikiai skamba žodžiai jos -
Visam sviete nēr tokios!
Ir ta kalba neprazūs,
Lietuva tai kraštas mūsų!

Dainas girdim kuogražiausias,
Apie rūteles žaliausias!...
Širdi jaudim mūsų daina,
Tai linksma - tai vėl liūdna;
Balsas jos labai švelnus -
Lietuva motina mūsų!

* * *

Montréal, balandis, 1943.

ANTRAS NUOTIKIS IŠ SENO DIENORAŠČIO

Elegijus Uosis

Liepos mėnesio vieną gražų vakarą, parėjau namo nuo rubežiaus. Šeimininkė pakvietė į valgomąjį kambarį vakarienės, pažymėdama, kad turinti svečių, ir šį vakarą niekur neprasisalinti, nes yra gražios mergaitės ir su joms turesių laiką praleisti.

Įėjau į valgomąjį. Mano akių žvilksniai susidūrė su nepažįstamos panelės žvilksniais, nepažįstama paraudo.

Šeimininkė perstatė viešnias, tai jos giminės puseserė ponia Šilgalienė, ir dvi jos dukrelės studentės: Ryta ir Danutė; iš Liepojaus, iš Latvijos.

Man paskyrė vietą atsisėsti šale panelės Rytos, kuom aš buvau patenkintas. Valgant, daug teko komplementais pasikeisti; šeimininkė paprastai mylėdavo visuomet prie šventimų būti piršliu. Taigi, ir šį kartą gerai paplepejo savo liezuvelių pirsdama man Rytą.

Šilgalienė, net pradėjo mane vadinti savo ženteliu. Žinoma, aš priėmiau jos pasiūlymą, nes p. Ryta iš pirmo žvilksnio man patiko.

Pavalgę, visi suėjome į svečių kambarį. Panelė Ryta ir Danutė pasikeisdamos paskambino pijanų, aš turėjau progos su abiem pasokti, taipgi ir kiti.

P. Šilgalienė daugiausia prie manęs su savo maloniu balseliu kaip lape. Visokiais klausimais apiberia, daugiausia tarnybos reikalu: ar daug nesa per rubežių, ar sugaunu, ir kurioje vietoje? Kada punktai būna atidari, ir t. t.

Nepriklausoma Lietuva

Isikalbėjus, Šilgalienė užklausė manęs pakeltu balsu, kad net visi nustojo kalbėti:

- Na, ženteli, ką darytum su manim jei aš neščiau kontrabandą; ar taip ir suarestuotum kaip kitus? - aš drąsiai atsakiau:

- Jeigu man pažadėtumėt savo dukrele Rytą už manęs išleisti, tai ne tik perleisčiau per rubežių, bet dar ir per upę perneščiau su visa kontrabanda, nes dabar upė nusekus tiek, kad su batais galima perbristi.

Po mano pasakymui, Šilgalienės veidas greit persimainė. Mane apkabino už pečių ir kartojo:

- Tikrai, tikrai būsi mano žentelis.

Tuoju atsiklausė Rytos ar tinka jai policininkas... Ryta labai nedrąsiai, akutes nuleidus žemyn, galva linktelejo, reiškia sutinka. Visi pradėjo rankoms ploti, jau tuoju ir vestuvės bus.

Šeimininkė prie manęs pribėgus iš lėto patarė tikrai pagalvoti apie Rytą, nes gera proga dabar pakalbinti Rytą apie sužadėtuves, nes rytoj rytą 7 val. - jos išvažiuoja į Liepoją. "Dabar susitarkite, sutaupysite kelionę". - patarė šeimininke.

Aš, kaip visuomet labai šaltai žiūrėdama į vedybinį gyvenimą, atsakiau šeimininkei kad dar yra laiko ir dar paspesim, susitarsim kad ir rudenį.

Už valandėlės, šeimininkė pasiūlė visiems eiti į poilsį, nes jau laikas. Aš pradėjau nerymauti. "Čia yra kur nors daug klastos!" pagalvojau. Tos viešnios man itartinos, iš pat pirmo pamatymo. O be to, šeimininke niekuomet neragindavo eiti gult, o ypač prie svečių. Kartais iki austant su svečiais praleisdavome laiką. O dabar, kada pats amagumas, pirslybos eina visa jėga, ir jau ragina išsiskirstyti.

Aš sau galvoju: ar tik ta mano uošvienė nebus kriminalistė? Gal atlikus žmogžudystės darbą - pabėgo iš Latvijos?

Atsiprašiau visų svečių ant trumpos valandėlės, išbėgu į savo kambarį, patikrinu rekordus: "Pabėgusios iš Latvijos 3 moterys: dvi apie 40 metų, viena 20 metų. Jos yra atlikę baisią žmogžudystę. Už šių žudikių sugavimą, - skiria 500 latų, Lietuvos pinigais 1000 litų.

- Sugausiu! Bus pinigų ir pagerinimas! - galvoju. Bet neata-tinka metai. Čia dvi jaunos po 16-18 metų ir viena 36-40 metų.

Montreal, balandis, 1943.

- O gal čia tos pagarsėjusios iš Latvijos aferistės - kontrabandos nešėjos kurios iš Latvijos neša į Lietuvą, o iš Lietuvos į Latviją ir niekas negali jų sugauti. Žiūrėsiu, kas toliau bus?

Šilgaliene pasižadėjo kaip tik pargrįš į Liepoją, parašys laišką, ir kyomet gausiu pakvietimą važiuoti į Liepoją, tai kad ilgai nedelsčiau. Ji vis prisikalbino, kad "vestuves iskelsiu Liepojai, vėliau, - galesite grįsti į Lietuvą."

Aš labai mandagiai padėkavoja Šilgalienei už pažadėtą dukrelę, taipgi pribėgęs prie Rytos, visų raginamas - viesai su ja pasibučiavau. Paskui, stengiausi surasti būdą kaip nors pakalbėti su viena Ryta. Gal pasisektų išgauti iš jos jų atvažiavimo tikslas. Nes, sulig mano patyrimo, jos turi ką nors bendro su prasižengimu. O gal tik kontrabandistės? Aš numaciau lengviausią būdą, sužinoti iš Rytos. Nes kai patyriau, Ryta yra lengvabūdė, greitai patikinti, ir daug kalba, terskia kaip kulkosvaidis. Ji vietiėje - negali nurimti, nusėdėti: kruta, juda kaip vijurkas. Šeip, iš veido graži ir simpatiška, Danutė visai kitokia: rimta ir mažai kalbanti.

Šeimininkė vėl, antru kartu išpejo, kad "jau laikas į poilsį". As iseidamas prasiau Šilgaliene, kad ji leistu savo dukreles su manim iki mano kambario. Nes as joms turiu įteikti atminčiai po savo paveikslą. O ypač Rytai, kaip būsimajai savo sužadėtinei.

Mergaitės greit pašoko, sutiko. Šilgaliene draudžia vieną leisti, nes jos ilgai užtruks, o rytoj reiks anksti keltis.

Šeimininkė pasisiūlo sykiu eiti. Aš žinoma - turėjau sutikti su šeimininkės pasiūlymu. Galų gale, Šilgaliene sutiko leisti.

Mano kambarys buvo kitame gale namo. Pavartę albumą, paskyriau po vieną savo paveikslėlį. Danutė pradėjo nerymauti; vesti gulti. Ryta labai idomavosi mano kambario isirengimu ir papuošimu. Ypač genio ir zalvarnių iskamsomis. Taipgi is paukščių sparnų sulipdyta vytimi, kuri puosė sieną.

Ryta pasiūlė Danutei ir šeimininkei - eiti gult. O ji pasilikianti "su Elegijum". Nes norinti plačiau sužinoti apie vytį, ir paukščių iskamsas. As irgi patariau joms eiti poilsui, ir šeimininke iseidama isake man ilgai netrukdyti Rytos. As prizadejau kaip galint greičiau ją islydėti. Bet as visa sirdimi norejau su viena Ryta pasilikti, dejau pastangas, kad kaip nors ją suzavejus.

Pavirtau kaip nekaltas mažytis avinėlis. Glaudžiausi prie jos krūtines, mylavau, glamonejau, isbučiavau jos veidelį, nusižeminau pries ją kiek galejau, kad kaip nors gauciau jos pasitikėjimą.

Neilgai trukus, Ryta prisipažino, kad tik pirmutinis ir vie-

nintelis, kuris ją galėjo sužavėti. "Aš pati sau netikėjau, kad taip greitai galesiu pamylėti vaikina." - ji susižavėjusi kalbėjo.

- Och, kokia aš silpna mergaitė! Prieš Jus, Elegijau! - pakartojo Ryta, o mano rankos žaibo greitumu apkabino Rytos pečius, prisiglaudžiau ją prie savęs, paguodžiau ir padaršinau pasitikėti:

- Pasitikėk, manim, mieloji Ryta, nes tik sužvėrėjusio vyro širdis galėtų toki sutverimeli apvilti. Bet ne aš... juk matai, angeleli... aš net lygsvaros nustoja... pamylėjau tave iš pirmo susitikimo.

Ryta pradėjo išdykusiai išmėtinėti, kad jau laikas eiti pasilsėti, nes apie 4-tą valandą ryte turi keltis ir eiti pekscios apie 7-nis kilometrus iki Priekulių stoties. O iš ten, traukiniu į Liepoją.

Man to tik ir reikėjo. Dabar aš jau žinau visą tikslą atvažiavimo jų, nes rubežiaus punktus atidaro tik 8 val. ryto; o jos turi 4-tą išėti, tai reiškia jos slaptai įėjo, ir slaptai nori pereiti per rubezių. Gal but ir su kontrabanda?!

Aš Rytai pasakiau, kad nuo manęs neslėptų nieko, nes aš viską žinau ką nesate, ir kur pereisit per upę.

Ryta daug ir neslėpė. Viską pasakė ką neša, kur pereis per upę, ir dar pridūrė, kad ji nesibijo man dabar sakyti, nes valgant aš prizadėjau jos mamytei ne tik perleisti per rubezių, bet dar ir pernešti per upę su kontrabanda. "Taipgi, aš neslepiu nieko prieš jus, nes aš jums jau pilnai pasitikiu."

Ryta pasakojo toliau, kaip jos buvo susitarę su šeimininke mane-suvilioti: kada aš atsigulsiu, tuomet jos išeis iš namų be baimės, pereis rubezių, o kontrabandas jau buvo kelias dienas pirmiau eimininkės supirkta, ir daržinėj laike siene sukrovus ir paslėpus.

Išklausiau, ar tikrai jūs esate giminės su šeimininke, Ryta atsakė, kad ji tik pirmą kartą neša kontrabandą, ir jokių giminės nesą, ir viso vakar baliaus, - mano motina padengė išlaidas.

- Ką jūs atnešėt iš Latvijos? - aš paklausiau.

- Labai brangias skūreles, ir šito kartu motina sakė daug uždirbs.

- O ką nešate iš Lietuvos? - paklausiau.

- Kosmetikos reikmenų ir parfiumos. - atsakė Ryta.

Montreal, balandis, 1943.

- Už kiek maždaug vertės nešate per jus visas?
- Už 300 litų. Latvijoje gausim per pusę daugiau.
- Ar jūs girdėjot, kad Liepojuje trys moterys nužudė du vyrus, o gal jūs pažinot tas moteris ar tuos vyrus?
- Motina sakė apie žudynes, bet mes nieko iš jų nepažįstam. Taipgi ir mokykloje buvo jų iškabinti paveikslai.

Staiga atbego šeimininkė, apibarė mane kam ilgai užtrukdžiau Rytą.

Su Rytą gražiai atsisveikinau, priminiau, kad niekam nesakyti apie kontrabandą ypač šeimininkei kad aš viską žinau, nes vėliau gali būti man nemalonumas.

Rytą pažadėjo niekam nei žodeliu neprasitarti.

Likau vienas kambary. Galvoju, kaip čia padaryti; tuojaus suareštuoti visas bostas - vienas negaliu, reikia liudininkų, seniuo, kad galima būtų įrodyti ir jų kontrabandą. O antra, pakelsiu didelį skandalą visame name, tuojaus reikės ir man issikraustyti. Bėgti pasisaukti kitą policininką - nėra laiko. Jos tuojaus turės išeiti. Nesuėsiu. Mėginsiu, gal pasiseks ir šeimininkai nežinos, kad aš sugavau.

Kad geriau šeimininkę įtikinti, kad einu gulti, - kaip visuomet parėjus nuo rubežiaus nusiaunu batų, įnešu į virtuvę padžiauti, taip ir dabar padariau.

Mačiau, kaip šeimininkė ką tai triūsė po virtuvę; matyt saugojo mane, ką aš darysiu.

Grįžau į kambarį. Duris užsirakinau. Pažiūriu: į laikrodį, jau antra valanda ryto. Greitai apsiaviau kitais batais, apsirengiau, pasiėmiau karišką šautuvą, iš lengvo atsidariau langą, lauk sokdamas - užsokau ant kates; matyt katė tupejo peles gaude. Katė pakele riksmą ir aš issigandau. Suo pradėjo loti, atbego prie manęs, džiaugėsi.

Aš nežinau, ką daryti? Ar vėl lysti į kambarį; stoviu ir laukiu kas bus toliau. Seimininkė isgirdus sunį lojant, pradėjo pjudyti, bet suo tik džiaugėsi. Įėjus į vidų, daužo mano kambario duris, kelia mane, sako: "Žiūrėk, gal virsininkas yra atėjęs, gal tave tikrina, nes suo puola."

Aš galvą ikišęs į kambarį atsilieptau, kad aš nepaisau kas atėjo, aš noriu miego, ir prašau man durų nedaužyti.

(bus daugiau)

Nepriklausoma Lietuva

TORONTO DIENOS

V E D A - G E N Y S

"AUSROS" CHORAS.

Daina atgaivina žmogaus sielą, prablaivina protą, išjudina jo sunkaus gyvenimo užgrūdintą širdį ir išsklaido tamsius debes - jo mintis. Daina mokina jį mylėti kitus. Daina primena jam jo jaunystę, jo mylimą kraštą. Daina teikia jam kilnių troškimų ir skatina jį prie gerų darbų. Daina traukia žmones į būrį ir vieningumą.

Daina subūrė ir Toronto lietuvių. Po ilgokų nekviestų atostogų, "Ausros" choras vėl pradėjo veikti. Kaip ir is pradžių, choras pasilieka neutralus, tai yra nepriklausomas.

Dabartiniu laiku choras rimtai mokosi naujų dainų ir ruošiasi dideliame koncertui; kurį manoma statyti gegužės mėnesio vidury. Sekantieji sudaro choro naują valdybą:

Pirmininkas - Liudas Pocius
Sekretorė - Genė Jokūbinaite
Izdininke - Adele Žiziute.
Korespondentas.

* * *

PAVYKO VAKARĖLIS

Kovo 20 dieną, Toronto lietuvių mokyklelės komiteto pastan-
Montreal, balandis, 1943.

gomis, buvo surengta vakarėlis lietuvių parapijos svetainėje. Buvo suvaidinta vieno veiksmo scenos vaizdelis: "Žemės ar moters".
Veikiantieji asmenys buvo visi jaunuoliai mokiniai:

V. Darvinytė, V. Jarašiūnaitė, J. Grinskaitė, V. Banylis, V. Mielėdazys, J. Grubavičius. Šie visi jaunuoliai suvaidino gana gražiai ir publika už tai juos karštai komplementavo.

B. Dervinis pasakė monologą: "Girtuoklio Vargai", labai vykusiai. Po to, buvo suvaidinta komedija "Tik Niekam Nesakyk".

Artistiškai savo roles atliko A. Augutis, ir J. Banylis. Publiką turėjo gražaus juoko.

Šį vakarą rezisavo ponias St. Dervinienė. Programą vedė M. Dervinis. Publikos buvo puštinai; visi buvo geramę upe.

Pageidaujama, kad ir dažniau tokių rengimų surengti.
Genys.

* * *

LIETUVAITĖ KANADOS KARIUOMENĖJ

Toronte antra lietuvaite p-lė Kriščiūnaitė išstojo į mo-

terų kariuomenės eiles C. W. A. C. Panelės Krisiūnaitės sesute, jau keletas menesių kaip tarnauja C. W. A. C. kariuomenėje. Linkime gero pasisekimo Jums, sesutės Kanados kariuomenėje.

* * *

SVEČIAS IŠ MONTREALO.

Ponas Alfonsas Pundzius lankėsi Toronte pas M. Dervinius su tikslu persikelti visai su šeima į Torontą gyventi.

Linkime gerų pasekmių planams įvykdyti.

A. S. Pundzių šeima yra dideli veikėjai, lietuvių remėjai ir Tarybos valdyboje, kruopštūs darbininkai.

* * *

PIRKO NAMUS.

Kostė Razevičienė su sūnum Vladu, persikele gyventi iš Sudburio į Torontą, ir išgijo nuosavus namus gražioje miesto dalyje.

Genys.

* * *

ATOSTOGOS.

Staiga susirgo Karys Petras Vedeckis, užbaigęs pagrindinį karinį apmokymą, gavo ilgesniam laikui atostogų.

Balandžio 9 staga susirgo, tapo nugabentas į Chorley Park kariuomenės ligoninę, tad draugai ir pažįstami aplankykite.

Linkime, mes tau, Petrai, greitai pasveikti.

* * *

KARYS ANTANAS JURCAS.

Taipgi ilgesniam laikui lankosi atostogų paleistas.

* * *

SVEČIAS IŠ MONTREALO

A. Navickas K. L. T. centro pirmininkas lankėsi Toronte svarbiais reikalais.

Ta proga buvo atsilankęs laike "Ausros" choro pamokų. A. Navickas sveikino chorą ir linkėjo vėl bendromis jėgomis garbingai kultūrinę, lietuvišką darbą dirbti.

* * *

REMIA "N. L." ŽURNALĄ

Gegužės mėn. 1-ą dieną, Toronto lietuviai remėjai "Nepriklausomos Lietuvos" žurnalo, rengia vakarienę ir šokių parapijos saleje.

Kviečiame visus atsilankyti, ir paremti savo vieningą laikraštį Kanadoje.

* * *

DIDELIS KONCERTAS.

Gegužės mėn. 15 dieną "Ausros" choras stropiai rengiasi dideliui koncertui, kuris įvyks St. Agnes saleje.

Kviečiame visus atsilankyti, išgirsti naujų dainų kurias "Ausros" choras puikiai prirengs.

Taipgi naujų solistų kurių dar negirdėjote naujų dainų.

Savo atsilankymu, paremsite chorą, ir pasisemsite gražios meniškos dvasios.

Tad, visi į choro parengimą!

Nepriklausoma Lietuva

MOTIERŲ KERTIELĖ

VEDA O. V-NĖ

PAVASARIS LIETUVOJ

A. Rytmetytė

Gražus ankstyvas gegužės rytas,
Gegutės balsas aidi tolyn...
O ten berzyne lyg paprašytas,
Genelis margas kala medin.

Vešliai sužydė pievoj purienos,
Upeliai snioksčia smarkumu...
Antys ankstyvos parlėkė vienos,
Jau krauna lizdus su vikrumu.

Saulutei tekant žaliai pušyne -
Rasų karoliai žvilga gražiai;
Piemenys bandą anksti isgine,
Sveikina rytą dainoms skardžiai.

Gražus varnėnas sėka artoją,
Iesko sau maisto sviežiojo vagoj;
Umai pakilus pempe jam moja,
Šaukia: "Tu klyvis!" žalioj lanko.

Sodri žolelė stiepias į aukštį,
Gelelės pievų krauna žiedus.
O vyturėlis linksmasai paukštis,
Linksmina didelius ir mazus.

Sugrižęs gandrai lizdan pernykštin,
Skardžiai kalena ilgą snąpą;
Kiek malonumo jis yr isvystęs,
Skelbdamas pavasarį sugrįžimui.

Senoj sodyboj, šviesioj seklyčioj,
Mus sesės pina vainikus:
Puošia altorių lyg kad bažnyčioj,
Čia kasdien maldą siųs už visus.

* * *

KO IŠ MANEŠ REIKALA UVA MAMO NAMAS

(tėsinys)

Pedagogai mums siūlo pirmąjį, ideališkiausią, - pasiaukoti. Išsižadėti savęs. "Išsižadėti". Taip lengvas tas zodelis istarti. Taip trumpai nuskambas... O išsižadėjimas toks ilgas, daugiametis, kankinąs veiksnys, jūtimas, sopulys... Bet, be jo, - niekad nebus pilna šeimos ramybė, pilna gyvenimo simfonija.

Nesimylinčios poros, ne tik užmiršta visus idealus, visus pasiaukojimus, bet net keikia savo gimimo valandą! Tik labai ištvėrimingi pasiaukoja, išsižada savęs ir nepalūžta. Gaila, kurie palūžta, neištveria, bet tokie neturi būt smerkiamų... Tokiems nelaimingiems reikia užjausti, padėti. Ypač reikia ruošti jaunasias kartas prie apgalvoto sutuoktuvų žygio. O ruošti, ką geriausiai gali, jei ne motina?! Gynk, Dieve, kuri motina verčia už nemylimo tekėti, arba kilnią meilę tarp jaunųjų suardyti.

Moteris, motina, turi būti namuose ir duona ir druska. Privalo būti visos šeimos džiaugsmas ir garbė. Privalo būti nuolatinė ramintoja, patarėja, taikintoja, saugotoja, gyneja. Kaip graudu žiūrėti, kada moteris, vaikų motina, apsiziojus cigarą snaudžia prie alaus bokalo. Vyras nuo jos bėga į smuklę, vaikai į gatvę. Tokie namuose, tokioj šeimoj, nebus sutarimo, nes nei kiek nėra išsižadėjimo savo žemų plėnklių, nevaldoma savo užgaidų, o tas atgrasina vyro meilę ir vaikų pagarbą.

Kilni moteris šeimoj, jaučiama, kaip visų darbų, visų reikalų, pasitarimų pradžia. Be jos nei zodelio, nei žingsnio. Kur jos ner - ten tūscia spraga. Kaip didžiujasi sunus garbinga, kilnia motina! Kaip ją idealizuoja vyras. Dora moteris pati savęs tiek neivertina, kiek už gražius darbus ją įvertina žmonės ir tautos. Kiek laurų neša didieji mokslo vyrai ant senuolių motinėlių rankų, tik dėl to, kad jos pajėgė juos padrąsinti narsiems žygiams, kaip moksle taip ir yvairiose kovose.

Kad prablaivinus mūsų daugelio šeimų niūrų debesį, įneškime daugiau savo moteriško švelnumo saviesiems. Įneškime tą mote-

Nepriklausoma Lietuva

riškos širdies šaką, kurios laukia iš mūsų pareigos. Be moters pasiaukojimo - nebus gera šeima. O be geros šeimos - nebus gera tauta. Kaip daržas reikalingas ravėtojo, taip šeima reikalinga auklėtojo. Kaip inspektų diegai reikalingi saulės šilimos, taip reikalinga šeima - moters atydumo, kilnumo ir meilės.

Daržas apaugs piktžolėmis, jeigu laiku neišravėsime. Inspektų diegai arba nuvy, arba supus, ar išaugs netinkami želmenys be saulės šilimos ir sviesos, - bus neatsparus sveikam augimui.

Šeimoje, jei nėra tikro auklėtojo, savęs pamiršusio, pasiaukojusio - auga šeimoj piktžolės: nesantaika, neapykanta, viens kitą negerbimas, ištvirtinimas ir palaidumas.

Moteris šeimoje, privalo būti kaip inspektų diegams saulė, kaip aukščiausia, svarbiausia kanklių styga, nes be jos širdies šilimos, be jos sielos harmonijos - nesipins gražus gyvenimas.

Marija Aukštaitė.

* * *

A F O R I Z M A I

Moteris pergyvena dvi mirtis: vieną - kada pasibaigia jos gyvenimo diena, antrą - kai ji nustoja būti maloni.

Jean J. Weiss

* * *

Labai dažnai moteris mums suteikia kilnaus įkvėpimo didiems darbams, kuriuos ji pati sulaiko nuo jų įgyvendinimo.

A. Dumas.

* * *

Moteri ir muziką niekad nereikia žymėti metais.

O. Goldsmith.

* * *

Montreal, balandis, 1943.

Moteris, yra puikiausias geriausiojo autoriaus veikalas; ir jo išleidimas toks gausus, kad aš patarčiau kiekvienam vyrui pasirūpinti po vieną egzempliorių.

Hunt.

* * *

Moteris sprendžia širdimi, bet ji kur kas mažiau suklysta, nei vyras, kurs sprendžia protu.

M. Lescure.

* * *

Moters širdis yra knyga. Patys idomiausi puslapiai lieka niekad nesupiaustyti.

J. P. Senn.

* * *

LAIŠKAS

Paulina Baltakytė

Kas apsakys kaip sunku matuoti dienas vien tik širdies virpėjimais, be kelio. Kas jaus gyvenimo skausmus ir ilgėsį, kai laime jau toli. Aš noriu kartais tik užmerkt akis lyg ziedą žalią, ir paskutine pėda mynt gyvenimo kelią.

Mėlsvieji toliai jau nevilioja manęs; man laisvė šiandien pailso, mano žvilksniai susutingo praeities vaizduos.

O, tylu, man tylu, su nakties tyluma, su vėjais aš klajoju. Didžiausią audrą sieloje, ir sielvarto žvilksnį nesuos. Žinau šie mano žodžiai tau tik gudžios ir negyvos raidės. Sakysi jos meile prastą, kaip mano prasti darbai. Tu esi toks ramus, liūdnas mintis išskleidęs, niuniuos tau vejas dainas, aus diena vis ta pati.

Bet sustok, ir rimtai pagalvok. Kiek daug tu man kalbėdavai apie laimę mūsų. Tavo pabuciavimas mano širdyje liks amžinai sakei. Tavo mielieji žodžiai skambes ausyse nesdami amžiną laimę. Gal šiandien tau priminti tą praeitį saulelę?... Gal paskutinį žodį plasdant dar girdi?... Žinau, dar atsimeni mano paskutinį žvilksnį ir mano mėlynas akis.

Aš matau tave stovint ant kranto ir mojančią paskutinį "sudie". O, brangusis, kodėl tu likai?... Mane nunese jūrų bangos toli, o tu ten stovi ant kranto dažnai ir manęs lauki.

Tu norėjai dar daug man ką pasakyti tada, ir dabar keturiems metams prabėgus, - dar daugiau tu žinai man žodžių, kaip kad aš turiu tau. Bet užteks, mano plunksna klumpa, ranka dreba, raidės išslysta.

Sudie, branguti, telieka praeities svajonės tikrai mano širdy.

Dainuoja, čirena čiulbutis lakštutis,
Žali pagiriai.
Dainuotum, bučiuotum, pravėręs langinę -
I platų pasaulį paleistum dainas.
Jei širdį nustotų skaudėti - meilės liepsna.

* * *

DUODA MELANCHOLIJA

J. Aistis

Ateini ir randi mane rašanti
Ar bežiurinti žvilksnių graudžiu...
Ir tarytumei inami blaskanti,
Vis girdžiu nuolatos ir girdžiu.

Neigirdimus žingsnius artėjančius
Ir tą pasaly glėbi už mano pečių,
Ir tuos nuodus sirdy pasiliejančius,
Ir ironiską žvilgsnį jaučiu...

O i širdį vis nagus suleidusi
Niekuomet nepaleidi manęs.
Tai girdžiu nepaliaujamą aidėsį -
Nesugrįstančias laimes dienas...

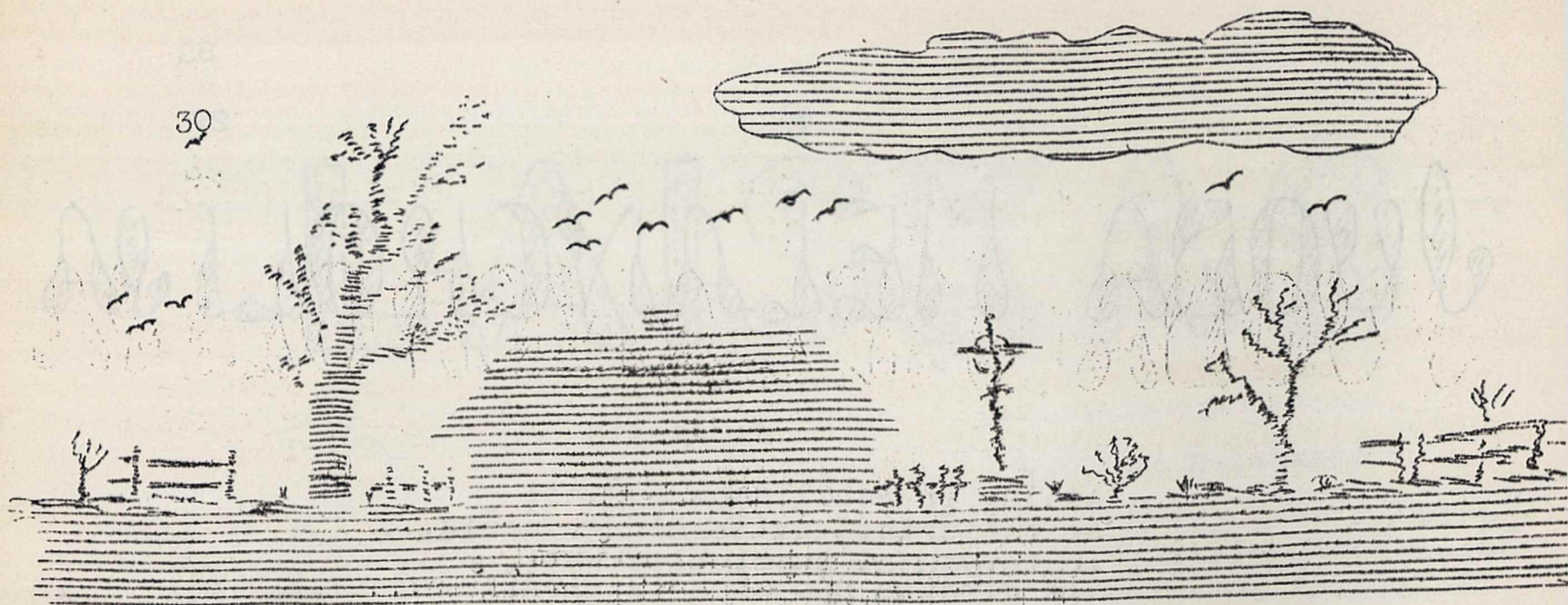
Ir prabėga akyse mirgėdami
Neuzmirštamo džiaugsmo vaizdai
Ir tie žvilgsniai gražiai palydėdami,
Ir jaunystės prazydę veidai...

O kiek vilčių buvo, kiek tikėjimo -
Net ir laime atrode artį,
Bet žiedų stebuklingam žydėjime
Įsisuko neviltis karti,

Įsisuko ir graužė it sąžinę
Geldama sirdyje nuolatos,
Ir pastume į aklaį nežinią
Is vežių išmustuosius metus.

Blokšdama nuo draugu ir nuo tėviškės
Sielvartingosios knygos vartyt...
Kaip drugiai, kaip ziedai efemeriški
Ir kaip zvaigždė paslydus nakty...

* * *

PAVASARIŲ PAVASARIS

OMNIA VINCIT AMOR

Šią tylią pavasario naktį, aš sapnavau apie tave, mano praėjusių metų drauge, mano nežinomoji myletoją. Aš jutau tavo virpančias rankas, kurios mano jaunystę beprotiškai glebė. Aš virpečiau žaibuojančiu noru priešais tavo burnos liepsnojančią ugnį: ne meilės ugnį, ne, mieloji, ne vien tik meilės ugnį, bet ir aistros... Skraidančios aistros! Iš naujasparnės aistros gimė šis didelis žemės kvapas, šita skatinanti srovė, šis padangių juokas; ne ne vien iš meilės, bet ir aistros... nes ilgus, ilgus metus mes, tu ir aš, mūsų gilesnėmis sielomis, pažinojome ir mylėjome viens kitą.

Tyras ir vaiskus buvo mūsų draugingumas! Mes nejutome pasiilgimo. Mūsų brolybės juokas buvo skaidrus. Mes siaudėme tarsi linksmi drugiai ir džiugaudami skrydome per dienos viesulus, tarytum vaikai bėginėję po žydinčius laukus ir tiesią nekaltas ranytes į tylių horizontų ramybę.

Bet dabar, šis sidabrinis popietis - šis pavasaris atėjo - šis pavasaris... virpas fantomas blankiame, liepsnojančiame meilyje, kurio nuogos sirdys dar nemato; tačiau jis atėjo lengvomis kojomis ir šokdamas praėjusios nakties ir dienos brėkštos laikotarpį...

Ir tylomis sau juokdamasis iš saulės, nes pergreitai pabučioavo šaltą sudie - jis tebežaidžia vis dar pasislepęs nuo visų

Nepriklausoma Lietuva

išviršinių daiktų; bet, o Jaunystė, jo neramos aistros neregimos rankos dar kartą plazda mūsų širdyje; jo liepsnojančio prisilietimo aštri saldybė zaidžia mūsų kune, tarytum legendos varpų gaudesys.

Šis pasiilgimas visas degas, gyvas, kiekvienu šventu pasižadėjimu tiesia rankas į Dievą, arba lyg liepsnojanti žvaigždė - prasiskeyne ir nusviete savo kelią perdem tavo ekstazes jauną kuną ir apsigyveno tavo senos širdies buklyje; ir žeri ir saukia ir kankina į tave mesdamas aukso streles... siaudžia kvepiančiomis žolėmis ir salavijomis ir virpina tavo kuno sanarius...

Šis pavasaris čia... greta tavo tyro guolio, išikūnijęs žaibingam, dukstanciam dar negimusios, skančios ekstazes simbolių, ekstazes, kurią tavo lupos gali teikti mano lūpoms.

Ai, leisk, savo paslėptam pasiilgimui palaidai ir džiaugsmingai skraidyti aistros viesulose; šitam audringam ilgėsiui leisk nugrimzti nebailios sielos misterijos sieloje!

Taigi, skraidydama smarkiam erdvės ir šviesos verpete, atskrišk ir pas mane ir mes pasidalinsim bent vienos valandės skaistybės giedančia viltimi. Tu nuimsi tą šyrą, kurs mums tamsino ir slėpė ilgą nedalios kelią.

Jeigu tu širyti tik pasiklausytum mano sapno išminties, mano žinios tarsi jaunas ricierius baltais putojančiais žirgais jojas į saulę, pasiektų tave ir tavo siela atnaujintų ir beprotiškai pradžiuginų, juk tu dar kartą iš savo vienumos norėtum gimti sparnuotu virpuliu... ir skristi iš savo apkvaitusios ramybės!

Todėl, klausykis ir matyk!... Jusk, ir kvėpuok ir siek... siek stebuklingos meilės aukštybės... kvėpuok savo virpančiojo aš vidujine fragrancija.

Ai, meilės rankos tau moja!...

Šitaip tu pažinsi ir tuos sapnus, kurie gimsta iš pavasarių, tarytum raudonos rėžės liepsnojančios saulės spinduliais, lyja ir žeri ant tavo jaunystės kupinos žarijų... ant kiekvieno paslepto lapelio... ant kiekvieno plastos virpulio.

Taigi, eikime... eikime liaupsinti kristalines meilės aukštybes, kol mūsų žavis pavasaris verčiasi bangomis, tarytum puikios antplūdžio vilnys į kalną, į kvepanti raudonai žydinčių bachantiųjų gvazdikų aukurą, iš kur teka viltis tarsi vyno ir ugnies himnai.

Po pavasario svaiginančios maldos... mes skrisime į poilsį ir ramybę liepsnojančią apytamsą, į vesius miškus kvepiančius violečių kvapniais, kur vienkartinė tyrą it sniegas lelijų gū-

Montreal, balandis, 1943.

nė mums mielai gaudžia, tarytum angelų ašaros ir šypsena mums gėles taiso, mano saldžiausioji, mūsų meilės vakare!

Ir aukštybėje, žvaigždės vis stebisi, kužda: žvaigždėtų vasaros naktų giesmė tėra gimininga vien vienišų lakstingalų giesmei...

Šitaip mums iš neramios ramybės, tekės naujas, liepsnojas snibždesys į mūsų ausis. Ir mūsų meilės taures sklidinai prisipils ekstazės vynu.

Tavo žerėjančio glėbio rankos atgims tarsį vaiskūs šaltiniai, ir linksmos nimfės šoks po giedrius delfiškus miškus, tarytum rožaus darže, kas kartą elizejum vadinos.

Saldžioji, šis elizejus tebegyvena tavų ir many.

Tegul jis kyla aukštai šokančiomis pasiilgimo bangomis, linksmam raizgydamas ramius papročių siūlus, ir prikeldamas pasleptus žmogiškus krūmynus, kurių karčios aistros žolės ir šaknelės skaidriai liepsnoja į dangų! Jei aš tik galečiau tau papasakoti apie šią sapną - slandien šita pavasario laimės sala - liktų tavo.

Aistra! Prie kurios septyniadesimts septynis kartus numylėtu, žydinčiu, palaimintu vartu skaidriai liepsnoja muzos kas ryt giedojo ir šoko, ir prie kurios slenkscio dievai lenkė galvą ir meldėsi.

Nėra kitos jėgos, išminties, stiprybės ar pasiilgimo visose baltai liepsnojanciose pasaulių dausose - kaip tik tavoji aistra.

Kosminė lengvasparnių pralėkusiųjų metų muzika yra vien orkestras tavo temai... tavo baltaliepsnis leitmotyvas, kurs žerėjo pirmiau - visi mūsų jauni dievai susikūrė iš tavęs!

O, visų buyusiųjų pasaulių aukso gėlė ir aromatinis kvapsnys, arba skanėstas žmonių, kurie norėjo ir troško būti! Aistra, tu vieną vieną žinai saldu oazą, kuriame randi magiškus laimės raktus... septynis dangaus raktus - dangaus žemėje!

Aistra, tiktai tau vienai grožis, pirmoj sukurtojo pasaulio aušroje, džiaugsmingai drebedamas bere ant tavęs palaimos rasas, ir gyvybę.

Tu aukščiausias stebūklas pradžios be galo! Tu esi pirmyn banguojanti, giedanti mūsų begalinio pasiilgimo universo sirdis!

Todėl, o aistra, aš tiekiu tau gyvenimo dovanų, nešu tau visas nežinomas šokančias meilės dovanas. Ir šitaip sveikinu tave:

sveikinu tūkstantį kartų, aiškiu ir garsiu balsu, tavo pienuotą kaktą ir vainikuotą purpurinėmis vynuogėmis... sveikinu šokdamas su Bācho vynu ir jaunystės apeigomis!

mė! Aš sveikinu tavo nemarias jūros spalvos akis. Tu gyvybės vers-

Aistra, tu valdai sferas, dangų, dar negimusias saules ir kintančias planetas... tu valdai visą ir visus. Galingas ir didis vandenynas yra tavo vergas!

Aš sveikinu dešimt tūkstančių kartų paciilgimu... Sveikinu tavo dantų snieginius zaibus, pavasario išiliepsnojime!

Aš sveikinu, o aistra tavo lūpas, kurias visi tavo sparnuoto troškulio mylėtojai bučiavo iki kraujuose pasriuvusio skaistumo! Tavo lūpos yra šventesnės Afroditėi, kaip siltos jūros giliai neramiai sielai. Tos lūpos kurios bučiavo jos jaunystę ir iš kurios sukūrė nemaringą giesmę! Tos lūpos seniai nuvytusios ir palaimintos liepsnojanciu alkiu - tos lūpos lyg Hymetto bitės, kurios vel-tui eikvoja savo vaisių, aukso medų - tos lūpos visada girtos amžinu žydejimu!

Skaistusis Dieve! Tavo pašventintas vardas yra Aistra!

Ir Tavo šventas vardas yra aistra, mano mieloji. Šioj dangaus skaistybeje, aš šiandien meldžiu, ir kviečiu tave ateiti pas mane!

Tačiau, tu dar neįėjėgi sužinoti... tu dar nesapnuoji apie tai, ką mes galėtume teikti Meilei, tu ir aš, sis kvapus ir škatinas ilgesys naujai gimęs su pavasariu... gimęs tarp vakarykščios ir šios dienos ausros!...

* * *

P O S M E L I S

Arėjas Vitkauskas

Kai po žiemos prabyla vandenių bėgimas
Ir kai sapnuojasi pargrižęs vyturys
Ir miško gyvojo ošimas,
Sauletos dienos - stov' akys', -

Tuomet žinau - neamžina dejonė,
Norą ir gelos jį kupiną:
Ją zudo zydinti svajonė,
Už debesų juk vis giedra!...

* * *

UŽ SIENOS

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

WASHINGTON. Suskaičiuota, kad 48-čiose Amerikos lietuvių kolonijose buvo suruošta Lietuvos nepriklausomybės Sidabrinio jubiliejaus minėjimai. Kai kuriose vietose suruošta po du minėjimu. Amerikos lietuvių spauda ironingai kviečia mūsų suklaidintus brolius bolševikus surengti nors pusę tiek minėjimų "Tarybų Lietuvai".

CLEVELAND. Lietuvai, Vaduoti Sąjunga, leidžia anglų kalba Amerikos ministro Lietuvai "Norem'o knyga "Timeless Lithuania" (Amžina Lietuva).

WASHINGTON. Lietuvos laisvės reikalas turi gerų draugų Amerikos kongrese. Connecticut kongresmonas Talbot, i kongreso Rekordą idėjęs New Yorko Tarybos priimtą rezoliuciją (panašią rezoliuciją priėmė ir Kanados Lietuvių Taryba). Kongresmonas Gořskis i Rekordą idėjęs cikagiečių lietuvių demokratų partijos narių rezoliuciją. Be to, Michigano kongresmonas Woodruff pasakė kalbą, gynusią Lietuvos laisvę.

NEW YORK. New Yorko Lietuvių Taryba leidžia anglų kalba knygą apie Lietuvą ir lietuvius. Ją parašys 16-ka bendradarbių. Vyriausias redaktorius prof. K. Pakštas, Lietuvių Kultūrinio Instituto direktorius.

Chicago. Edeno atsilankymo metu, Amerikos Lietuvių Taryba pasiuntė telegramą, kurioje priminė lietuvių tautos troškima būti laisva ir vilti, kad jos likimas po karo bus sprendžiamas Atlanto Carterio desniais.

NEW YORK. Lietuvių Tautinė Taryba išleido pirmą anglų kalba biuletinį, kuris Amerikos visuomenei aiškina lietuvių tautos tikslus, darbus ir troškimus. Biuletinį redaguoja prof. Pakštas, pulk. Grinius, ir adv. Robinzonas.

Nepriklausoma Lietuva

BROOKLYN. Čia įvyko Lietuvių Darbininkų draugijos metinis seimas, žymiai sustiprinęs organizaciją ir jos organą "Naujoji Gadyne".

WASHINGTON. Lietuvos Atstovybė išleido kovo mėnesio 18-kos puslapių mimeografuotą anglų kalba "Current News of the Lithuanian Situation". Įdėta gražių pranešimų apie vasario 16-tos minėjimus ir svetimtaucių mintys Baltijos valstybių likimu.

CHICAGO. Tam tikru banketu pagerbta 25 metus "Draugo" redakcijoje dirbusis I. Sakalas, kuris greta yra ir žymus Lietuvos pašto ženklų rinkėjas. Jo žmona Sofija, jau 20 metų redaguoja moterų žurnalą: "Moterų Dirva".

CHICAGO. 45 metus gyvuojanti lietuvių Kęstučio Taupymo ir Skolinimo bendrovė pirkė Amerikos karo bonų už simtą tūkstančių dolerių. Jos turtas dabar siekia milijoną dolerių.

KANSAS CITY. Spauda praneša, kad 30 lietuvių šeimų čia užlaiko parapiją, bažnyčią, mokyklą ir seseles mokytojas. Sakoma kiekviena šeima kas mėnuo moka parapijai duoklių po \$18.00.

BOSTON. Lietuviai ir amerikoniai barą Massachussets gubernatoriui už nepaskyrimą antram terminui lietuvių gydytojo Jakimavičiaus (Jakmauh) valstybės sveikatos komisionierium. Jis per 5 metus labai vykusiai ėjo savo pareigas, bet politiniais sumetimais gubernatorius dabar nori kito.

BROCKTON, MASS. Čia ir artimose kolonijose dideliu pasisekimu buvo suvaidinta naujas veikalas "Svastikos Vergijoje", kurį parašė kun. F. Norbutas.

BALTIMORE. Minint 25 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktį, Baltimores lietuviai įteikė ambulansą Amerikos Raudonajam Kryžiui.

NEW YORK. Amerikos lietuvių Kunigų Vienybė, nutarė į lietuvių parapijas įvesti dėžutes su parašu: "Lietuvių Pagalbai". Manoma surinkti apie \$10,000 metams šiuo būdu, ir pagalbeti nuo karo nukentėjusiems Lietuvoje.

CHICAGO. Leidimas buvo duotas Arcivyskūpo Samuel A. Stritch iš Čikagos, dėl rinkimo pinigų Lietuvių parapijose kurios priklauso Jo Ekscelencijos diecezijose, tikslu nukentėjusiems nuo karo Lietuvoje. Arcivyskūpas pareisė užuojautą lietuvių tautai, ir pats paaukojo \$500 aukščiau minetam tikslui.

Montreal, balandis, 1943.

MONTREALO KRISLAI

KLAIPĖDOS UŽGROBIMO PAMINĖJIMAS.

11 dieną balandžio mėn., Kanados Lietuvių Taryba kukliai bet stipriai paminėjo Klaipėdos atplėsimą nuo Lietuvos, kur žiaurus vokiečiai išsivaistę mūsų pajūrio laivus kaip našlaičius, istatė savo žverįsą pedą į Lietuvos vartus, ir užriūmojęs apsidairė, kad Lietuva bus jam tikrai skanus ir naudingas kašnis! Todėl Lietuva iš nacių puses, - buvo pirma auka šio karo.

Lietuvis nenurims! Padaryta žaizda lai mato visas pasaulis! Mes kovosime! Belsimes į žmoniskumo vartus, lygi tol, kol Lietuva su Vilniumi ir Klaipėda bus atiduota Lietuvai kaip mūsų tikra ir brangi nuosavybė.

* * *

P. LUKOŠIENĖS PAGERBIMAS.

Netaip seniai buvo pagerbta p. Eugenija Lukošienė, K.L.T. Moterų sekcijos sekretorė.

Eugenija Lukošienė labai netikėtai buvo pakviesta pas p. Žižiūnus, kur nuvažiavus rado su rengta jai pagerbti vakariene ir apie 30 jos gerų draugų.

Vakarienes tvarką vedė p. M. Žinaitytė gana gražiai ir sumaniai; čia pasakyta gražių kal-

bų bei sveikinimų, ir įteikta pinigine dovana nuo susirinkusiųjų \$17.00.

Šis parengimas p. Lukošienei buvo suruostas ta proga, kad žada ją aplankyti pavasario svečias garnelis su dovana, ir p. Lukošienė jos laukdama - žada greitu laiku išvažiuoti į ligoninę.

Linkime gražiausių pasekmių ir Dievo palaimos.

P. Lukošiai augina dvi gražias dukreles, jos abi priklauso prie mažamečių mergaičių choro, o p. Lukošius - yra K. L.T. vicepirmininkas. Jų šeima geri visuomeninkai veikėjai, bei kulturininkai.

Geros laimės!

* * *

PASVEIKINO KARIUS.

Šv. Onos Liet. Katalikių Moterų draugija, pasiuntė Kanados lietuviams kariams dovantų Vėlykų švenčių proga.

Taipgi jau ne vieną kartą mūsų karius aplankė su dovanomis K.L.T. Moterų Sekcija.

Garbė Montrealo moterims lietuviams, už prisiminimą savų karzygių.

* * *

Nepriklausoma Lietuva.

NAUJOS INTELIGENTINĖS JĖGOS.

Su ateinančiu "N.L." numeriu, susilaukiame stiprios plunksnos jėgos iš p-lės Helenos Bandziutės.

Panelė Helena, ligi šiam laikui, - veike dramos srityje, dainoje; turedama zavų balsą skleidė jo serafiniškus motyvus ne tik koncertuose, bet ir Sv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, kur be jos neapsieita ilga metų eile.

Dabar, mokytoja Helena, išei-na į literatinę dirvą, kur ji lau-kiama... o kad gabumų ji turi rašymui - nera abejones.

Ši nauja inteligentinė jėga, teikia daug gražių vilčių "Nepri-klausomai Lietuvai".

* * *

PIRMAS DAKTARAS LIETUVIS MONTREALE

Montrealas susilaukė turėti savo lietuvi daktarą, ar tik ne bus pirmą ir Kanados lietuvių istorijoje?

Ne taip seniai buvo prisiek-dintas Vytautas Andrukaitis M.D., kaip gydytojas chirurgas, ir da-bar jau priimdineja ligonius.

Ligi šiam laikui daktaras Vy-tautas, dirbo Notre Dame ligonine-je, kur ejo labai svarbias parei-gas prie pasaulinių profesorių chirurgų, tad turedamas gerą moks-lą ir svarbią pagrindinę prakti-ką, teikia gerų vilčių gydytojo profesijoje.

Norint kreiptis pas daktarą Andrukaitį, prasome telefonuoti sekančiais numeriais:

AM 9324

FR 5054

CH 1151

Montreal, balandis, 1943.

EINA INŽINERIJOS MOKSLĄ

Su balandžio mėnesio 22-ra diena, baigė pirmo kurso egza-minus Mc Gill Universitete Antanas Navikevičius, kurs stu-dijuoja chemijos inžineriją.

Jo brolis Algirdas Navike-vičius, taipgi studijuoja aukš-tąjį mokslą pedagogijos srityje, ir dabar yra išrinktas K.L.T. leidžiamo žurnalo "N.L." redak-torium pagalbininku ir piešėju.

Šie du jaunuoliai, teikia gražių vilčių Kanados lietuvių veikloje.

Linkime pasisekimo!

* * *

MŪSŲ VISUOMENINKŲ ISLEISTUVĖS.

Balandžio mėnesio 18 dieną, buvo suruosta p.p. Pundzių sei-mai šaunios isleistuvės.

Isleistuves suruose K.L.T. aktyvesni nariai ir p. Pundzių draugai, nes p. Pundzių šeima daug veike, pasisvente ir auko-mis reme Kanados Liet. Tarybą, už ką priklauso didelis kredi-tas šiems nenuilstantiems lie-tuvisko darbo veikėjams, kaip poniai Salomejai taip ir jos vyrui Alfonsui.

Ponia Salomeja ligi šiam laikui, buvo uoli K.L.T. cen-tro sekretore, ir "N.L." žur-nalo didžiausia isplatintoja.

Dabar, šio mėn. pabaigoje, p. Pundziai persikelia nuola-tiniam apsigyvenimui į Toron-tą.

Gaila, mums montrealiečiams netenkant uolių veikėjų, bet dziugu Torontui susilaukti stip-rios jėgos.

Isleistuvių banketą suruo-šė sumaniausios Ville La Salle seimininkės ponų Kuprevičių na-

muose, kur susirinko apie 40 asmenų Pundzių pagerbimui.

Čia dalyvavo beveik visi žymiausi Tarybos veikėjai, kur pasakyta gražių kalbų linkėjimų ir komplementų, taipgi prie atsisveikinimo – neapsieita ir be asarų.

Linkime p.p.A.S.A. Pundzių šeimai, geriausios laimės, sveikatės, neįsigestancios energijos ir Dievo palaimos naujame Kanados krastely.

Aldutė, mažoji! Kaip tu gražiai per tėvelių išleistuves dėklamavai, taip gražiai augk, stiprek ir buk gera lietuvaitė, kaip ir tavo tėveliai.

Ne sudie, bet tik ligi malonaus pasimatymo!

* * *

GRAŽIAI PADEKLAMAVO.

balandžio 18 dieną per p.p. Pundzių išleistuves, gražiai padėklamavo Genovaitė Kuprevičiūtė turedama vos keturis metelius.

Garbė uolioms motinėlems, kurios nuo mažens priruošia savo dukrytes prie švelnių kultūrinių papročių.

P. Kuprevičių šeima yra puikios lietuvių židiny, abu uolūs veikėjai yvairiuose parengimuose, ypatingai vasariniuose piknikuose, kurie be p. Kuprevičių šeimos neapsieina.

* * *

PADEKA P.KILIMONIAMS.

Didelė padėka išreiškiama p. Kilimonių šeimai už suteiktą K.L.T. posėdžiams butą.

P. Kilimoniai stebėtinai gražiai aukleja pasireiškiantį talentą savo dukreleje Ruteleje,

kuri yra mažametė šokėja, tiesiog pažiba visų Montrealo lietuviškų parengimų.

Ponia Kilimonienė labai tylaus, kuklaus būdo moteris, visame mokanti save gerbti, be to labai vertina kultūrą ir dailę, todėl nestebetina, kad davė mums savo sielos dalį per gražiąją Rutele.

P. Kilimonis, yra vienas iš gerai pasiturinčių lietuvių Montreale, nes savo sumanumu, staciai geniališku ekonomijoje nusimanymu – susikūrė puikų gyvenimą ir dvi gražias rezidencijas puikioj miesto daly.

* * *

IŠRINKTA KORESPONDENTĖ

Labai uoli, pavyzdinga ir darbšti ponia M. Leknickienė, išrinkta K.L.T. Ville La Salle korespondente.

P. Leknickienė, yra K.L.T. Moterų Sekcijos išdininke ir Tarybos centro revizijos komisijos nare.

Apie šią kilnią lietuvę, tektūdaug kas parašyti; ir su laiku teks parašyti, nes ji yra svarbiausias tos kolonijos narys, visą veikimo aparatą suka.

P. Jonas Leknickas dešinė visos Tarybos, jis darbštus ir pastabus visoj veikloj, visuose žygiuose, pasitarimuose, parengimuose, susirinkimuose, be jo niekur nesisuka Tarybos ratas, jis be titulų, be pareigų, bet visur pirmas ir nepavaduojamai brangus.

P. Leknickų dukrelė Julytė, yra viena iš gražuolių Montrealo lietuvaičių, panaši teve-

liu būdai ir pavyzdinamui. Jūlytė yra laimėjusi gražuolių konkurse sidabrinę trofeją, kas jai pilnai atstatina.

P. Leknickai yra gana pasiturintys Montrealo lietuviai; turi isigiję gražią rezidenciją Vile La Salle, kurią šiomis dienomis puikiai išremontavo, istaisė sklepus ir isgrazino.

Kaip ekonomijoje, taip ir moraliai, ši lietuvių šeima aukštoj pakopoje pakilus. Už tad yra labai gerbiami ir ivertinami.

Linkėtina, kad ponija Marija Leknickiene butu sveika su savo visa seima ir laiminga, ir kad mums per "N.L." nepasykštėtų savo kilnių minčių.

Laukiame!

* * *

SERGA PONIA ARLAUSKIENĖ.

Jau kuris laikas serga p.

O. Arlauskienė "N.L." Administratorės mamytė.

Jau trys metai tėveliui sergant, - ant ponios Arlauskiinės pečių guli didelių darbų našta... Todėl nors ir būdama silpna ir išvargus per dienas ir naktis su savo ligoneliu, ji privalejo ir gana sunkius darbus atlikti.

Ir taip vieną kartą kirsdama malkas - susižeidė ranką. Po to, visa ranka istino, ir turėjo daryti operaciją.

Dabar po operacijai, dar negali dirbti, tad p. Arlauskų seimoje - du ligoniai.

Pareiškus užuojautą, p. Arlauskienei, tyliai su ramiu kantrumu atsakė:

- Artėjame prie Dievo...

Suskaudo širdį. Juk dar žmonės neseni. Buvę gana žymūs veikėjai, visame rodę energijos

ir pasišventimo, o kaip liga žmogų nuniokioja! Atima viską: ir upą, ir jėgas, ir energiją ir linksmumą.

Didelė užuojauta tepasiekia Jūsų pastogę, ir tikima, kad Jūsų dorai ir gražiai išaukleta dukrelė mokytoja - yra šiame momente visa jūsų namų širdis ir paguoda.

Linkime Jums visiems sveikatos ir ištvermės.

* * *

GAUTA LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Mūsų vyriausias "Nepriklausomos Lietuvos" spaustuves vadas, gavo laišką iš Lietuvos nuo savo brolio.

Laišką gauta per Raudonąją Kryžį, rasytas vokiečių kalba.

P. Leonas Gudas,žiaugiasi sužinojęs apie savuosius, kurie raso esą bent sveiki.

Apie patį p. Leoną Gudą tik tiek, kad jis yra kantrybės milžinas! Jis atlieka svarbią pareigą apspausdindamas "N.L." žurnalą.

Garbė p. Leonui už tokį kilnų pasišventimą.

* * *

IŠRINKTA NAUJAS K.L.T. CENTRO SEKRETORIUS

Balandžio mėn. 11 dieną, tapo išrinktas naujas Tarybos sekretorius - protokolų rastvedys, p. Silickas.

Žiaugiamės nauja jėga, ir linkime gerų pasekmių kilniose K.L.T. pareigose.

Apie p. Silickų šeimą, teks pasakyti kitoje "N.L." laidoje, todėl šį kartą tik laimes, ir sveikatos!

Montreal, balandis, 1943.

MISIJOS ŠV KAZIMIERO BAŽNYČIOJE.

Kai šis "N.L." numeris visu iškarsčiu ruošiamas spaudai, ten nepertoliausia tylioje lietuvių bažnyteleje laikoma Misiijos.

Misijas veda garbingos vienuolių Marijonų Kongregacijos sūnūs, gerb. kun. Vincėntas Andriuska.

Kunigas Vincentas yra mylimas Montrealui, nes čia yra idėjęs nevieną metų dalį savo sielos pagalbedamas gerb. klebonui kun. J. Bobinui priešvėlykinėmis dienomis.

Kunigas Andriuska, stilinga lietuvių liaudies prieinama kalba pamoksluose, dūlinasi dvasiniais perlais su savo broliais lietuviais, kurių kas rytas ir kas vakaras - pilna bažnytelė!

Kunigo Vincento Andriuskos pamokslai gyvi, idomūs, patrauklus ir turiningi, todėl nevieną žavi ir giliau išamoninga tikėjime, bei stropiame dvasiniame nusiteikime.

Kai Vėlykų varpai skambės, tepasiekia Jus, Tėve, Vincentai gilus montrealiečių dėkingumas už atliktą dvasinę rugiapjūtę mūsų kolonijoje!

Garbė vietiniam klebonui kun. J. Bobinui už rūpestį ir pakvietimą tokių žymių dvasinių jėgų, kaip kad gerb. kun. Vincėntas Andriuska.

* * *

PIRMOJI LIETUVIŲ VAIKUČIŲ ŠV. KOMUNIJ.

Vėlykų pirmą dieną, eis prie pirmos Šv. Komunijos Montrealo lietuvių vaikučiai Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje.

Šiuos vaikučius prie pirmosios komunijos priruošė klebrikas - deakonas Mykolas Tamulevičius, kuris yra Worcesterietis amerikonas, lankantis Montrealo kunigų Seminariją, ir 19 dieną birželio šiais metais, - bus išventintas į kunigus.

Gerb. deakonas Mykolas Tamulevičius, vietinio klebono kun. J. Bobino kvietimu, - davė auksčiau minėtiems vaikučiams ir katekizacijos pamokas.

Gili padėka nuo tėvėlių ir nuo jaunų katalikybės žėdelių.

* * *

PRANEŠIMAS.

Šiuo pranešama, kad Šv. Kazimiero parapijos kaledojimas dar tęsis. Yra neatlankytų apie 30 šėimų, Maisonneuve ir Tetreaultville, kurias aplankys gerb. Klebonas J. Bobinas tuoj po Vėlykų švenčių.

* * *

RUOŠIASI VEDYBOMS.

P. Aleksandras Bandžius, ruošiasi vedyboms 22 dieną gegužės mėnesio. Šliubas bus Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, 9-tą val. ryte su Šv. misiomis.

Taipgi, Jonas Bandžius p. Aleksandro brolis, ruošiasi vedyboms 5-tai dienai birželio.

Šliubas bus toje pačioje bažnyčioje taipgi 9-tą ryto su Šv. Misių apeigomis.

Besiruošiantiems šiems jaunuoliams i moterystės luomą, linkime visapusiskos laimės!

* * *

Nepriklausoma Lietuva

MIRĖ A. A. ČERNIUS.

Balandžio mėnesio 14 dieną, atsiskyrė su šiuo pasauliu a.a. P. Černius.

Velionis buvo labai gero, kilnaus ir pavizdingo būdo. Jo tyli ir rami nuotaika ir dvasia, dvelkdavo ir atsispindėdavo visuose gyvenimo keliuose, ir darbuose.

A. A. Černius, buvo labai pavizdingas savo šeimoje; užtad išaugino dorai gražius tris sūnus Edvardą, Juozą ir Antaną, kurie naudingi Dievui ir tėvynei.

Vienas sūnus priklauso Kolumbo Vycių organizacijai, yra pavizdingas ir gražaus elgesio jaunuolis.

Kitas sūnus, garbingai tarnauja Kanados kariuomenėje, ir dabar randasi Anglijoje.

Trečias sūnus sukūręs savo šeimą, ir tikimasi paseks a.a. gero tėvo pėdomis.

Velionio našlė ponja Černienė, viena iš pavizdingų moterų, kurių siais laikais taip maza!

Ji priklauso Šv. Pranciškaus Trečiajam Ordinui, Šv. Onos draugijos kukli, bet uoli nare, taipgi šeimoje pavizdinga motina.

A. A. Černius dar tik pusamžio sulaukęs mirė. Tris savaites sirgo savo namuose mylimos žmonos globoje, paskui tapo išvežtas į Viktorijos ligoninę; ir ten 10 dienų pabuves ir priėmęs Šv.

Sakramentus atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Palaidotas tapo per Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčią, Montrealo kalno kapuose.

Liūdi likusi velionio žmona, du sūnus ir čia esantys giminės, tik jauniausias sūnus Antanas, tarytum tą visą garbingą šeimą atstovaudamas - drąsiai kuoja su priešu ten už Atlanto, kad parneštų mums visiems laisvę.

* * *

Montreal, balandis, 1943.

TAIPGI, mirė a.a. Jonas Kukis turedamas 60 metų amžiaus, kurs turėjo savo nuosavą biznį bet gyveno be šeimos.

A. A. Kukis palaidotas su iškilmingomis bažnytinėmis apeigomis, Montrealo kalno kapuose.

* * *

ATNEŠĖ PAVASARINIŲ DOVANŲ...

Aldoną Dūdonytę ir jos vyrą Steponą Kaulszickį, aplankė garnys atnešdamas dovanų gražią ir sveiką dukrelę, kurią jauni teveliai pakrikstijo: Birutė Dona Marija.

P. Kaulszickiams linkime, kad jų dukrelė Birutė Dona Marija išauktų sveiką ir gražią lietuvaite, iš kurios teveliai turėtų džiaugsmą ir laimę.

* * *

TAIPGI, netaip seniai aplankė Aleksandrą Gurčių ir jo žmonelę Oną Kausaitę, garnys, palikdamas jiems gražų ir sveiką sūnelį kurį pakrikstijo Jono Juozo vardais.

Kaip tėveliams, taip ir naujagimiui linkima laimės ir džiaugsmo visame gyvenime.

* * *

VELYKŲ GĖLIŲ PARODA.

Montrealo Botanikos darže, yra išstatyta įvairiausių pasaulinių gėlių ir medelių paroda.

Šį darželį verta pamatyti, nes iš jo žmogus daug ką gali pasisemti dvasinio ir meninio susikaupimo.

Paroda yra rodoma veltui. Darželis randasi ant kampo Sherbrooke ir Pie IX gatvių.

RAUDONOJO KRYŽIAUS VAKARIENĖ MONTREALĖ

RAŠO-- M. ARLAUSKAITE

Šių metų 21 d. kovo, 4 val. po pietų, Lietuvių Vytauto Klūbo svetainėje, įvyko pasekmingai R.K. vakarienė. Svečių prisirinko pilna svetainė. Puikiai papuošti stalai ir svetainės dekoracijos traukė kiekvieno atsilankusio širdį prie malonumo.

Atsilankė R.K. pirmininkas ponas F. Duclos. Apygardos R.K. Sekcijos moterų pirmininkė ponią E.S. Provost ir jos sūnus. Antrasis Teitenantas P. Provost, kuris gyveno metus ir pusę Anglijoje eidamas karišką tarnybą.

Kuomet svečiai užėmė vietas tada visi sustoję sugiedojo Anglijos ir Lietuvos Himnus. Prasidėjo vakarienė, tame laikotarpy buvo išpildyta puiki programa, paruošta dėl palinksminimo visuomenės.

Programą vedė Kanados Lietuvių Tarybos pirmininkas A. Navickas. Vytauto Klūbo Jaunųjų choras po vadovystę p. V. Kajacko, sudainavo linksmas daineles: "Daina sutartinė", "Šalia kelio viškelėlio", "Prie sodo ulavo". Visi gerėjosi kad auga toks gražus lietuviškas jaunimas, kuris palikys savo tėvelių kalbą. Jū vedėjas, taipgi yra čia augęs, prie lietuvių veikiakiek tik jėgos leidžia. Montrea-
Lečių tarpe jo vardas yra labai papuliarus.

Mūsų kolonijos žvaigždutė Rūta Kilimonytė pašoko porą gražių šokių. E. Vaupsaitė neatsiliko savo malonių balseliu, sudainavo: "Seniai noriu as tekėti", ir "Gerk, gerk girtuoklėli". Jaunamete Lukosytė skambino pijanų solo. Visiems laukiamas jaunųjų choras, vėl pasirodė ir padainavo: "Ant tevelio dvaro", "O šalis mylima", "Vieni eina riešutaut". Mažytės mergaitės buvo įvertintos didžiausių rankų plojimu.

K.L.T. Moterų Sekcijos R.K. pirmininkė P. Juškevičiienė tarė pasveikinimo žodį svečiams ir visiems atsilankusiems į parėngimą. Dėkojo Vytauto Klūbui už svetainę kurią davė nemokamai šiam parėngimui. Pakvietė kalbėti pirmininkę R.K. Sekcijos ponią E.S. Provost, kuri kalbėjo prancūziskai. Padėkavojo už visą veikimą pirmininkei

P. Juškevičienėi ir jos bendradarbiams. Prie progos ypatingai dėkojo Lietuvos Vytauto Klūbai už stambia auką Raudonajam Kryžiui \$100.00 - čekį, kurį pirmininkė jėi įteikė. Pasyėikino mazaras choristes, kad nori būti lietuvaitės ir pagyrė kad užlaiko Tėvynės meilę. Daugiau pastabų pasake is dainelių, nes, kuomet tos mergaitės dainavo tai buvo perstatyta kiekvienā daina. Kalbā E.S. Provost, vertė mokytoja M. Arlauskaitė. Mūsų pirmininkė pakvietė kalbėti R.K. pirmininka P.F. Duclos, kuriam tenka pirmu kartu dalyvauti tarpe lietuvių. Gėrėjosi , panelemis kurios prie stalų patarnavė, kad jos malonios ir mandagios ir dar kalbā trimis kalbomis. Neuzmirso padėkoti už visas aukas visiems gerasirdziams kurias pridavė p. P. Juškevičienė.

Gerb.A. Jankauskas išreiškė nuoširdų dėkingumą kalbėtojams anglų kalboje. Kreipėsi į visus susirinkusius: "Raudonas Kryžius yra tarptautinė organizacija ir jos dėka mes gavome sužinoti vardus asmenų kurie yra isgabenti į Sibirą, ir kurie kenčia Hitlerio jūngā. Turime sukelti pagelbā tiems kurie suzeisti, aukoja savo gyvybes, kad mes baigtume savo senas dienas laimingai, o kad tie kūdikiai, kurie dainavo ir palinksmo mus ši vakara, turėtų laimingā ateitį. Japonijoje, Vokietijoje, Italijoje ir kitur, negali sukelti pinigų dėl to, kad ten laisvės nėra, visi žmonės pavergti. Mes gyvendami laisvai suprantame ir aukojame, Raudonajam Kryžiui nėra rubežiaus: visos spalvos žmonių įeina. Ateis diena kada saulė nušvies visam pasauliui, ir tol dirbsime visi kol atgausime pasaulinę taikā.

Pirmininkė P. Juškevičienė dėkojo p. A. Jankauskui (Jenkins) už taip gražią ir jautriā kalbā. Pranešė kad lietuviams kareiviams už jūrų ir žemesnės yra issiusta dovanų už \$80.00. Dabar K.L.T. Moterų Sekcija turi kasoje pinigų, kuriuos laiko dėl pasiuntimo į Lietuvā, kuomet kelias atsidarys. Pirmininkė prase kuomet laimejimo diena ateis, kad visi priduočių antrasus nukentėjusių nuo karo ir jiems bus pasiusta pagelba.

Po kalbā, mūsų gaillestingi lietuviai suaukojo gražią sumā pinigų. Čia sekā aukotojų sąrašas:

Liet. Vyt. Klūbas	\$100.00	Šv. Onos Pašelpinė dr-ja ...	\$25.00
P.E. Januškienė	6.00	P. V. Ambrasienė	5.00
P. J. Kilimonis ...	\$5.00		

Aukojo po \$2.00:

P. Adomaitis, O. Matulienė, A. Morkis, J. Poplauskas, A. Plaušinis, A. Vaupsas, P. Vaupsas,

Aukojo po \$1.00:

Hon. G.L.P. Grant-Suttie, Kun. J. Bobinas, a.a. P. Bakanas, P. Bartulis, P. Bindokas, J. Arlauskas, O. Daudorienė, F. Dubauskas, M. Dumčikienė, P. Girulis, L. Gudas, A. Jankauskas, V. Jasėckienė, P. Kinderienė, P. Kiškienė, N. Labūnaitė, J. Leknickas, J. Leskevičius

Montreal, balandis, 1943

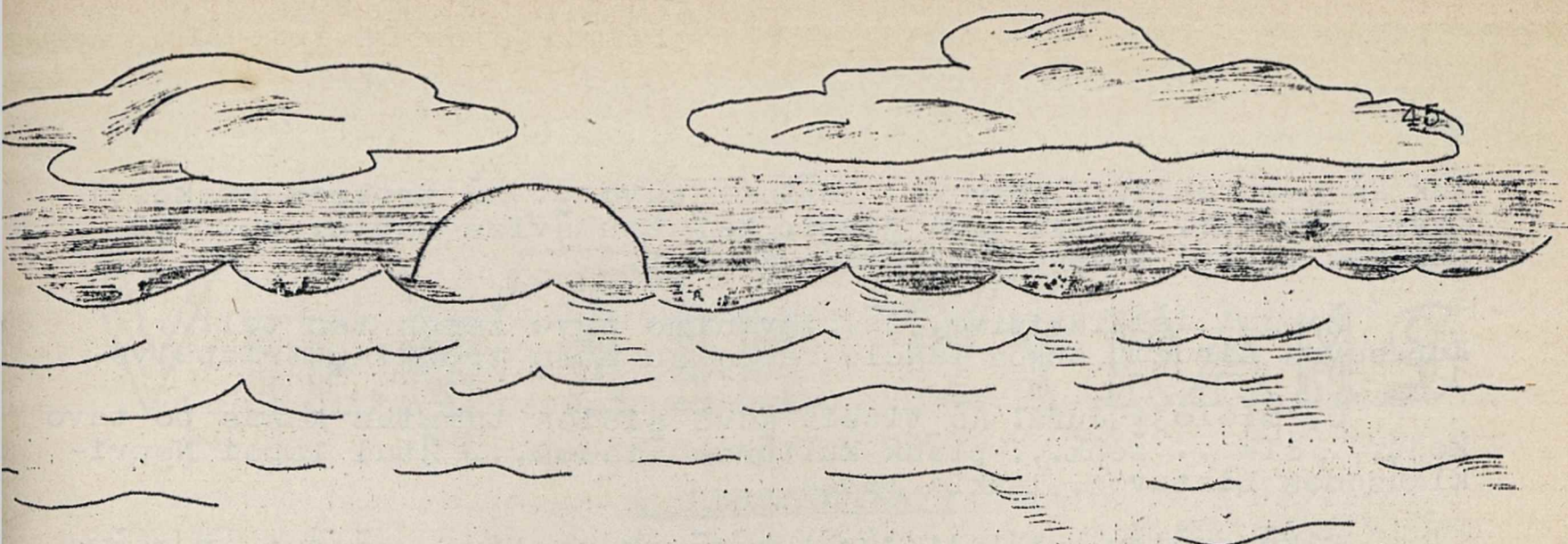
P. Limanavičius, A. Matulis, A. Navickas, P. Petronis, P. Petrulis, Lt. P. Provost, J. Rastauskas. Viso suaukota \$186.00.

Prie R.K. dėžutėmis prie lietuvių bažnyčios po mišių, sekancios moterys: 9 val. P. Juskevičienė, V. Jaseckienė, M. Vilemienė, E. Vaupsienė. 10 val. V. Genaitytė, A. Stankienė, M. Vilimienė, M. Žemaitienė. 11 val. V. Genaitytė, J. Gyviūtė, M. Gyvienė, A. Stankienė, M. Vilemienė, M. Žemaitienė. Pirmininkė ne retai su R.K. dėžute renka pinigus parengimuose kad palengvinus kenciantiems. Visų moterų pasiaukojimu ir rūpesčiu pirmininkė Juskevičienės surinkta dėžutėse \$114.51. Pelno iš vakarienės liko \$69.52. Todėl per K.L.T. Moterų sekciją R.K., sukelta graži suma Lietuvių Montrealo kolonijos Raudonajam Kryžiui \$370.03.

Pirmininkė P. Juskevičienė vardu moterų sekcijos R.K. nuoširdžiai dėkojo visiems Montrealo lietuviams už skaitlingą atsilankymą vakarieneje ir už taip didelę paramą Raudonajam Kryžiui.

Vakarienės tikslu pasidarbavo sekantieji asmenys: stalus sunėšė ir sustatė: M. Vaiksneras, L. Gudas, M. Mockevičius, A. Navickas, J. Kilimonis, J. Leknickas. Iškepė kumpius: M. Juskevičienė, M. Vilemienė, ir E. Vaupsienė. Šeiminkės parengimo: M. Juskevičienė, V. Jaseckienė, M. Leknickienė, A. Stankienė, E. Vaupsienė, P. Norkeliūnienė, M. Mockevičienė, ir O. Motuzienė. Prie stalų patarnavo mūsų malonios panelės: N. Jokubauskaitė, J. Gyviūtė, E. Norusevičiūtė, A. Rugienytė, E. Talalaitė, A. Tereševičiūtė, E. Vosyliūtė, M. Vosyliūtė, ir p. M. Vaupsienė. Prie vakarienės valgių sudėjo po \$1.00: P. Baguzienė, S. Pundziuvienė, O. Vizbarienė. Paauskavo namie keptus pyragus: M. Vilemienė, E. Vaupsienė, J. Milienė, O. Motuzienė, M. Žemaitienė, M. Milerienė, K. Jokubauskienė, M. Kilimonienė, V. Vilemienė, M. Šilkauskienė. Cukrumi pasirūpino M. Arlauskaitė, M. Juskevičienė, O. Motuzienė, M. Leknickienė, A. Stankienė, E. Vaupsienė, E. Dvaranauskienė. Sviestą pasirūpino: P. Juskevičienė, M. Vilemienė, A. Stankienė, P. Kusleikiene, Kava pasirūpino P. Juskevičienė, M. Juskevičienė, A. Stankienė, O. Motuzienė, V. Jaseckienė, M. Mockevičienė. Grietinę pasirūpino: P. Juskevičienė, M. Juskevičienė, M. Vilemienė, A. Stankienė, O. Motuzienė, V. Jaseckienė, taipgi M. Juskevičienė nupirko "Mayonnaise spread". Pirmininkė P. Juskevičienė, dalyvavusiems vaikuiams vakarieneje užmokejo chocolate pieną. Viską suvežė su savo automobiliu P. J. Andriulonis, jam pagelbėjo p. J. Juskevičius. Lietuvių Šv. Kazimiero parapija paskolino puodukus ir lėkštutes dėl kavos.

Pirmininkė K.L.T. Moterų Sekcijos R.K. P. Juskevičienė, visa valdyba, ir narės dėkoja širdingiausiai visiems darbuotojams, aukotojams, ir prisidėjusiems prie vakarienės.

LAIŠKAS I VISUOMENĘ

Mieloji Mano Sielos Jūra!

Tavo bangu užimas, šniokštimas, liūliavimas ir tylus sidabrinis tūlėsysis - mano širdžiai balsamas. Aš gerbiu kiekvieną Jūsų judesį, iškilumą, artėjimą ir tolėjimą; kalnais puolanti prie mano sielos krantų, ir maloniai priartėjanti sukuri, kurio verėtai ne kartą sužeidė širdį, kad mirtų troskulių agonijoje...

Ak, mieloji, gyvoji Jūra! Tu nežinai, kas mano sieloje Tau... Nėra durų į širdį taip, kaip į namą. Ji uždara amžiniais slapčių raktais, ir negi mums rasti jos paslaptis?...

Jei tiki, mano Jūra brangioji; sakau, kad aš tave myliu... Myliu dievinai... Nežinau, kodėl myliu, bet aš netekau sau širdies - dėl tavęs, mano Jūra!

Šiandien Didysis Penktadienis. Aš jaučiuosi gyva karste. Visas pavasario grožis, erdvės ir universai, - išsivedė mano sielą, liko mintis - ir kancia.

Ar aš žinau, kam aš gyvenu jei ne tau?... Tau, tau.. visa siela, širdis... Aš jaučiuosi tavų lasas... iškritęs bereikalo... Mano maišatis tavose bangose sunki... Ar susivokti aš galiu, kada verpetų verpetai sukūringai trivyluodami kelia ir gramzdina bejėgi lasą...

O, kilnioji Jūra! Tu manęs neapleisi... Lietūs, sniegai, upeliai, ežerai, - visi jungia savo vandenį nepalikdami nei lašo sausroje... O, ar tu galėtum mane palikti amžinajai sausrai?...

Montreal, balandis, 1943.

Juk aš tavo dalis... Tavo... amžinai tavo... Aš trokštu nuskesti tavy, sunykti, ir tik tada mirti, kai tau švies saulė, kai tau juoksis laisvi pavasariai, žydės žiedai.

Žiedai išlaisvinimo. Išlaisvinimo tavo žemės ten toli... Kur savos širdžių aukos iskels šetrą su mūsų troškimų trispalve.

O, mieloji Jūra! Aš tiesiu savo sielos tamsias kasas po tavo kojų... Eik... ženk... plėsk kultūros žiedus... Štai lapai Nepriklausomos Lietuvos, laukia tavęs...

Eikš arčiau, mieloji Jūra! Sujūngk upelius, ežerus ir mažus lašelius į vieną galingą okeaną - sužk tėvynei amžinuosius laisvės himnus.

Su Velykų varpais - prisimink mano širdį prieš tave suklupusią... Kam?... Tau... mieloji Jūra, ir tavo žemei.

Marija Aukštaitė

* * *

REDAKCIJOS PRAŠYMAS

Nepriklausomos Lietuvos Redakcija prašo visų gerbiamų Bendradarbių, kad visi raštai būtų prisiųsti prieš kiekvieno mėnesio 15-tą dieną.

Mūsų žurnalas ižengia vis į geresnį kelią; renkasi daugiau plunksnos jėgų ir finansų, tad yra Redakcijos užsibrežimas, kad išleisti laikraštį reguliariai kiekvieno mėnesio pradžioje.

Todėl, prašome testuoti ir didinti Jūsų įvertintą darbą, kuris su laiku atnes džiaugsmo visiems Lietuvos mylėtojams.

Su geriausiais linkėjimais,

N.L. REDAKCIJA

* * *

Geriau daiktą suvartoti, negu surūdinti.

Bish.p Cumberland.

Šalies literatūra, yra biografija jos žmoniskumo.

R. Lord Lytton.

Vaisiai gauti iš darbo, yra saldžiausias malonumas.

Vauvenargues.

Literatūra yra kalbos atstovė, kuri amžiais nemiršta.

Willmott.

Nepriklausoma Lietuva

V I E N T I K V Y R A M S

47

(J U M O R I S T I K A)

Vyrai yra tas, ką moterys apsiveda. Jie turi dvi rankas, dvi kojas, bet niekada daugiau kaip vieną dolerį ar vieną ideją ant karto.

Kaip turkiški cigaretai, visi vyrai yra vienodos medžiagos, vienas skirtumas yra tas, kad vieni geriau prisidengia už kitus.

Visuotinai kalbant, vyrus galima suskirstyti į tris rūšis: vedusių, nevedusių ir našlių. Tikras našlys yra smotas susilaikymo visuomet visapūsiskai apsuptas ištarmos. Vedusieji yra trijų rūšių: prizai, siurprizai, ir suraminimo prizai.

Išlavinti vedusį vyrą, yra vienas iš aukščiausių plastiško meno stebuklų žinomų civilizacijai. Tai reikalauja mokslo, ištvermės, gero sugebėjimo, tikėjimo, vilties, ir meilės, - daugiausia meilės.

Yra psichologinis nustebimas, kad minkšta, išsipusčius, saldi, išsikvepinus, maza esybė kaip moteris pasitenkina kada didelis, netikęs, didžiabąrzdys, tabaku arba gėrymu atsiduodantis daigtas kaip vyras ją bučiuoja.

Jeigu tu pagiri vyrą, jį nugąsdini lig mirčiai; bet jei jį negiri - tu jam apsimaudi lig mirčiai. Jei leidiesi kad jis tave mylėtų, - jis galutinai tavęs nenori; bet jei nesileidi, - jis nei iš pradžių tavęs nenori.

Jei tu visame jam tiki, tuoj sustoji jį interesuoti arba sudominti; bet jei visame argumentuoji - jo daugiau tu nežavi. Jei tiki viską, ką jis tau sako, jam atrodo kad tu kvaila; bet jei netiki, - tu jam atrodei cinike.

Jei nešioji šviesius drabužius ir nuostabią skrybėlę, jis nemano tave išsivesti, bet jei apsivelki kukliais drabužiais, jis tave išsiveda ir seka šviesiai apsiredžiusias su nuostabiom skrybėlėm moteris.

Jei tu pritari jo visiems linksmumams ir ragini jį ką nors

Montreal, balandis, 1943.

daryti, jis keikia, kad tu jį varai šunims; jei nepritari jo norams jis vistiek keikia, kad tu jį varai sunims.

Jei tu lipnaus tipo mergina, jis abejoja ar tu pilno proto; bet jei tu moderniška, ir nepriklausoma, jis abejoja, ar tu turi širdį.

Jei esi tyli, jis trokšta linksmos patelės, jei esi protinga ir gudri, - jis trokšta žaidžiančios patelės.

Jei esi populiari su kitais vyrais, - jis pavydi; bet jei neesi, - jis abejoja vesti visų apleistąją.

Galima ir toliau testuoti apie vyrą, bet tai nieko nereikštų, nes prieinant prie išvados - vyras yra tik žemės sliėkas - jis ateina, truputį pasirango, ir galų gale kokį vištą jį paciumpa.

Vertimas iš Mc Gill Daily.

* * *

Dievas nieko tokio gražaus nesutvėrė kaip vyrą.

Beecher.

Vyras yra daugiau, negu visos konstitucijos.

Whittier.

Mes visuomet mylime tuos, kurie gerisi mumis, bet mes nevisuomet mylime tuos, kuriais mes privalome gerėtis.

La Rochefoucauld.

Nėra geresnio mokslo, kaip vargingumo kelias.

Beaconsfield.

Vargas išaugina didvyrius, o turtas dažniausia išaugina sustingėjusius.

Victor Hugo.

Žmogus gabumas yra tas, kuris paeina iš dieviškosios šviesos.

Aš esu dalis visko, ką esu sutikęs.

Tennyson.

Žmonės gema su dviem akimis, bet su vienu liežuviu dėlto, kad jie matytų du syk daugiau - negu kalbėtų. Bet, su lig elgesio, dažnas gali manyti, kad žmogus gimęs su dviem liežuviais ir viena akimi; nes tie kalba - kurie mažiausia mate ir isiveržia su savo pastaboms ir viską, ko neįžiūrėję.

Cotton.

Žmogus neturėtų pasitenkinimo išradimuose, grožybės universuose, jeigu tik jis-turėtų bičiulį, kuriam galėtų pasitikėti ir įteikti savo džiaugsmą.

Cicero.

Pasidaryk save tikru vyru, ir tada galėsi būti tikras, kad yra vienas šelmis mažiau pasauly.

Carlyle.

Vyras gimė dėl dviejų tikslų: galvoti ir veikti.

Cicero.

* * * * *

